

20. gada-gabijums.

Maksa ar pēcnuhtīšanu

par pasti:

par gadu 1 rub. 60 kāp.
„ pusgadu 35 „

Maksa bez pēcnuhtīšanas Rīhgā:

par gadu 1 rub. — kāp.
„ pusgadu 55 „
„ 3 mēneši 30 „

Mahj. w. teek isdovots fē-
deenahm no v. 12 fākloht.

Mahjas weesīs.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpāschneeks un apgahdatajs.

Mahjas weesīs isnahkt ween reis pa nedeku.

Nº 9.

Sestdeena, 1. Merz

1875.

Mohditājs.

Taunakahs finas. Telegrāfa finas.

Gēlfōsemes-finās. No Rīgas: Rīgā, Latv. labdarīšanas veedības komitejas lohzelēti, — deebribs pret ubagošanu. No Pēterburgas: pah Leepajās dselsszelēti.

Ahrsemes-finās. No Wahzijas: ministra Jalsa preefchiltums, — jesuita Kurtsi rassīs. No Wihnes: pahwesta neweenada isturečhanahs, — partījas Ungarija. No Rohnas: pah pahwesta wefelbu, — Garibaldi a rūna. No Spanijas: Karlistu usbrūšanas Bilbao pilsfehtai, — lehnina Alfonso masas riħlošchanahs. No Turkestanas: Turkmenu nepaklaufiba.

Rīgas Latvieshu veedības septīte gada īwehītī. — Rāksts is Umargas pūses. — Pahr gebrošanahs. — Sīhli notilumi is Rīgas. — Mahnu ti- jiba. — Dahjens us gada īwehīkem.

Peelekuma: zaur tumšibū pee gaifmas. Graudi un seedi.

Taunakahs finas.

No Leepajās pūses. Kā efam dīstredujāchi, tad preefch kahdahm nedelāhni, kur wehl leeli īneega puteni bija, efoht ne-reti notizis, ka mašchines dselsszelā ēeñigusčas, tā ka no Leepajās bija mašchines preefch glahbšchanas jaſuhta, bet tam labaki nēklahjees, tapat zaur īneega daudsumu tikūčas pee braukšchanas kawetas. Tai 27tā Janvari efoht Preckules datā ween 7 mašchines ēeñigusčas, tā ka leela īneega daudsuma dehi newarejučas us preefchu tikt. Wehlaki isdewees zitai mašchinei ūchīhs īpeptīas ēestrīgusčas atfāwabināht.

No Behrsumuičas (Widsemē). Lai gan no ziteem wi-deem jo beeshi finas par teateri un weesības wakareem Mahjas weesi lašamas, tad tomehr no muh u pūses nebij wehl nekad ēepehjams tāhdas finas doht, tadeht ka pee mums lībds īchim naw teateris tīzis īpehlehts, nedī ari weesības wakari natureti. Scho preeku peedīhwojam pirmo reisi 16. Februāri f. g. Teateris bij īstihlohts un tape īpehlehts Behrsumuičas pagasta nama. Spehletas tape trihs lugās: „Līhsina jeb pilsfehtīeks us laukeem,” „Īstaba ar diwi gultahm” un „Midsenis.” Pa starpahm tika ari kuplejas dīsedatas. Pehz teatera bij weesības wakars ar danzofšanu.

Pah teatera īpehlešchanas īswiežibū newaru un ari negribu īpreest; warbūht gadījēs zits tāhds, kas par to leetu finu dohs. Us teateri bij deesgan lauschu, bet no gohda wee-feeem, kuri eeluhgti bij, nebij neweens pats nahzis. Dāschi no teem gan ihstas ne-eēpehšchanas pehz nebij warejučhi nahkt. Weesības wakars bij lohti ihjs, tapez ka mas bij us to pa-līkūčhi, bet tomehr lohti preezigs. Behdigī wehl wīfeem wee-feeem pateizibū issaku par laipnu teatera apmelleshanu, bet it īhpāčhi jo īrsnigi pateizohs M. L. jaunkundsei, kura ar fa-wu slahbtuhšanu us teateri kā ari us weesības wakaru muhs apzeenija un eelihgsmoja.

K. Matscherneeks.

Maksa

par flūdīnašanu:
par meenas fleijas smalku
zaķītu (Petit-) rindu, jeb
to weetu, to lažda rinda
cenem, maksa 10 kāp.

Redakcija un ekspedīzija
Rīgā,

Erfāt Plates bilschu- un
grāmatu-drukatarovā pē
Pehtera bāsnizas.

No Berlines. Īsgājučā numurā finojam, ka Wahzu wal-diba aīsleeguse sīrgus us Franziju aīswest. Franzijas wehstneeks Berline īchī aīsleegfchanai pretojēs, tapez ka īchāda aīsleegfchanā nerāhdītu Wahzijas draudējū prahī pret Franziju. Bi-lowis us tam atbildeja, ka īchādai aīsleegfchanai efoht īami īemeſli.

No Tiflisas pilsfehtas teek finohts pahr kāhdu laupīšchanas darbu, kas zaur polizejas usmanibu tīka aīskāwehts. Tas bijis tā: Generalis īrstes Schachowfkojs bija leelu naujas sumu is kāhdas bankas īsaēhmis un nauju mahjās pahrvedis. Kad nu tas tīka finams, tad kāhda banda (spults) Tartaru un Armineeschu īabeedrojāhs, kas īataisījāhs īrstam usbrūkt un nauju wīnam atnemt. Kāhds no īabeedroteem laupītajiem īcho nodohmu polizejai pasīnoja, kura tuhīt finu īrstam aīslāida. īirsts nu polizeju luhjsa, lai ta nahkoht winam pret laupītāju usbrūšanu palīhā. Polizeja to ari darija un kāhdus īasakus lībīnēmdama wīna tāi deenā, kura laupītāji bija nodohmajūčhi usbrūkt, us īirsta mahjokli aīdewahs un tur paflehpahs. Pulksten īchētros no rīhta laupītāji pē īirsta mahjokla īeetēzahs, ūchka par īehtu (īchohgu) pahri kāhpt, bet tē tīka no paflehpūčahs polizejas un īasakeem ar slīntas- īchāhweeneem īpīvezināti. Weens Armineetis tīka no- īchānts un weens Tartars īewainohls, tē ziti laupītāji aībehga un behgoht tīka weenam Tartaram ar sohbenu galwa pafrečkelta. Pehz tam laupītāji wairs ne-efoht eedrohīči-najūčhees īrstam usbrūkt. Ītureenās apgabalā drohīčiba naw wehl leela, tur dīshwo dāšhas pūfmeschonu tautas (Tartari Armineeschī u. t. p.), jo Tiflisas pilsfehta atrohnahs aī ūkā- kāsa kalneem un abrāki pē Aļsijas neka pē ītiropas buhtu pēfālaitama.

Telegrāfa finas.

No Berlines tāi 27. Februāri (11. Merz). Kā dīrēd, tad Wahzijas trohnāmantīneeks nodohmajis Italijas īehnīnu ap- raudīht. Dāšhas īvīces īpreesch, ka trohnāmantīneks braukšana us Italiju nebuļšchoht bes angleem īsturečhanā pret nepaklaūfigēm katolu garīdīneekem.

No Parīzes tāi 27. Februāri (11. Merz). Franzīja tāgad īastahdījučhs jauna ministerija. Bīsse ir īelīčigu leetu ministeris, Dekās aīrīgu leetu ministeris, Disohrs īeefas-leetu (justīzes) ministeris, Sīsse kara leetu ministeris, Montainak ju-has leetu ministeris, Sāij finanžu ministeris, Mo (Meaux) an-deles ministeris.

un efoht ar meeru, ja daschs gatibneeks nepaklausibas deht pret waldibas likumeem teek ar nandas-strahpi sohdihts. Ja nu to eewehrodami, pahwesta isturefhanohs pret Wahzijas waldibu apskatamees, tad gan jašaka, ka pahwestis favu isturefhanohs grohsa pehz laizigahm waijadfbahm, weenai waldibai stingraki, oħtrai lehnaki preti stahdamees. Schahdu daichadu pahwesta isturefhanohs finams ari Wahzu waldiba finahs ee-wehroht un isleetaht.

— No Ungarijas favā laika sinodami peeminejam, ka tureenas ministerijā ne māsa juksfhana zaur to zehlufhehs, ka ministeri no amata atlahpjahs un ka zaur tahdu pahrgrohsfchanu neefee pee kreetnas strahdahanas. Tagad nu teek no tureenas sinohs, ka tautas ſapulzei pee taħs partijas, tas pee pahrwaldifhanas nahkuſe, tas leelakais beedru flaitls preebedrojahs; bet waj wiſi pee taħs partijas lihds darbu beigſchauai paliks, tas gruhti tizams. — Bahi partijahm Unguru sem ē runadami peeminefim weenu partiju, kas tur ilgaku laiku waldijs, prohti preefch ilgaka laika bija fastahdijufhehs partija, no kreetna tautas weetneeka Deaka wadita. Winai is-dewahs preefch Ungaru semes iſkaroht no Austrijas brihwibū un pafstahwibū un to iſkarodama wina pateizibū un uſtizibū pee fawiem tauteſcheem panahza. Schihs partijas jeb Deaka peekritejeemi (winas ari nosauz par Deakkiteem) nenahzahs gruhti, wiſus waljs amatus favās rohkis daboħt. Ta nu pee waras nahkuſhi wini fahla strahdaht ka pafsheem patika. Sianamis zaur to nu ari dasħas nepareiħbas notika. Schij partijai ari radahs favi preteeneki, kuru flaitls deenu no deenās waixrojahs. Tagad nu schij partijai wairi naw wiſtroħka, bet tai fa nosauktai brihwprahħigai partijai.

No Nohmas. Bahi weza pahwesta wefelibū tunadamas awies fchiñis deenās finu, ka pahwestis efoht jaſlimis, bet fchi jaſlimfhana gan ne-efoht preefch pahwesta dīħwibas deesin zik bailiga, tomeht ta rahoħt, ka pahwestam no wejuma, ſtiprumis maſinajotees un gara- un meejaſ- fehki arweenu paleekoht waixaf gurdeni. Nereti landis iſpauduſchi, ka pahwestis jaw mixis un tħaddas walodas no tam zehlaħs, ka pahwestis tohti leelu wezumu jaſneebis un wezam ahtri nahwe war peesistees. Lai gan, ka nupat ninejam, pahwestam nekahda gruhta flimiba now, tad tomeht wezums ſtipri wiſu mahzahs un ahrstes deesgan dohmigi galwu krata, jo pahwestam, tas zitadi arweenu walodigs bija, tagad wairi netihkotees dauds runah, ari pastaqatees wairi ne-eijoht, kolihds fħim is-deenās meħħda dariħt. Tapat wina tulkums (wezais pahwestis ir-tullis firrgalwi) fahloħt japlaħt. Tas wiſs nu raha, ka pahwestis gan laiski wairi ulgs dīħwotajis nebuhs. Bahi pahwestu runadami pеelee kam to finu, ka pahwestis aislaidis oħtru rakfu pee Don Karlofa, lai tat-ħi reiħ beidsoħt to qismi braħtu karu Spanija un ar jaumo Spanijas kiehnru Alfonso, favu radineeku, meeru salihgħtoħt. Spanijas weħstneeks tizis no pahwesta tohti laipni jaġement.

— Wezais Garibaldi, ka zeen. jaſtajeem weħl buhs attinu, tika eezelts par Italijas tautas weetneeku un tam-deht tagad uſturaħs Nohmas pilseħta. Garibaldi bija fawiem draugeem jažijs, ka wiſch pahrfpreefħanā pah waltsa-iſtahwesħanu lihds neppreediħoħt, bet tagad tat-ħi ſħini leetā runu turejjs, prohti juhrs-leetu ministeris winu uſaizi-najis, lai wiſch ta weż-żejjen minn ministeri sħarras doħmas iħxa-zu pahri fahloħt, kaf ſapulzi pahri to tiffloħt preeħħi. Garibaldi tut aigħa. Tika pahri-preeħħi, waj newajjadsetu

wezohs Italijas kara-kugus pahroħt un taj-weetā jaunns, ſtiprus d'sels kara-kugus eegħadha. Pee apsprefħanahs ari tika uſ tam norahdiħt, ka wiſahm Ħiropas leelwalstim efoħt ſtipri kara-kugi, tikai Italijai taħbi truhħstoħt, tadeħl ari Italijai waijagoħt taħdux few apgaħda. Peħz f'chihs iſskaidrosħħanahs Garibaldi preeħħlabhs, gribedams proħjam eet; bet ſapulzes preefchneeks teiża: „Iad generalis Garibaldi gribet cu-naħħt, tad es wini pee runa fħanahs tuħdat peelaistu.“ Garibaldi greeħabs atpakał un nonehma zepuri, bet preefchneeks jaħażza: „Es generali Garibaldi luħdu, lai favu zevuri partura galwā.“ Us tam Garibaldi fahla runah, iſteikdams, ka peħz wina dohmaħm wezze, preefch fha laika waijadfbahm nedērige kara-kugi buħtu ja-pahroħdoh un ſtipri d'sels kara-kugi buħtu ja-eegħada, taħbi jaw zitahm leelwalstim efoħt. Iad ari Garibaldi peemineja, ka wiſch, lai gan weġs juhrneeks buħdams, tomeht uſ-ħadju gala spreedunnu juħras-jeb marlu-leetā newaroħt iſsaqib, juħras-leetu ministeris dauds īabali īnoħt un tapeħż wiſch ministera preefchlikumam preeħħtoħt. Garibaldi a iħfa runa ſapulzei loħti patika, ka ari iħpaċchi weza Garibaldi a iſturefħanahs daudskahrt teek flaweta.

No Spanijas. Beidsamā laika Karlīti uſbru kuschi Bilbao pilseħħtai un fahlu ſhi wins aħri pilseħħtas apħaudiħt. Da-ħi deenu Karlīti ſtipri ween fħahwu ſhi, bet pilseħħta teeħoħt ari duħx-čiġi aixstahweta. Zik no abahm pu ġejha jaw saldatu kritu ſhi, fħim briħscham weħl naw finamis. Karlīti no ta laika, kif wini daħħas kauħħanahs wirstroħku dabuju ſhi, fahk arweenu duħx-čiġi tureeħi, turprettim waldibas kara-pulseem pataħħanahs un zeriba uſ uſwarejħanu fahk maſinates. Leela pahrs katiċħanahs bija ta, ka generalis Maciones tika no kara-wadiħħanahs atfaħtis, jo winam bija leela uſtiziba pee kara-pulseem un turflaqi wiſch toħs apqabalus labi paſiħi, kif tagad ar Karlītieem jaħaro. Tapat Maciones draugs generalis Loma għiġi no kara-wadiħħanahs at-żażitees un generalis Blanck, kis uſ Madriði aix-branġis, ari nenahk-čiħoħt atpakał pee jaħwa kara-pulka wadiħħanahs. Ja nu fħi ċiġi dini generali no jaħwa amata atlahpjahs, tad Spanijas waldiba fuu ċiġi tħalli generalis, kas jo drisħak buħtu eespejħju ſhi pret Karlītieem kō iſdariħt. Iad nu ari waldiba zitru tikkat għidru generalis atrajtu un toħs tai-weetā lill, tad tomeħt tee ar tureenas buħx-ħani nebuħtu dees-għan eepaqinu fħees un teem ari nebuħtu tħi pilniga uſtiziba pee kara-wiħrem. Us taħdu wiħxi leekahs, ka waldiba karosħanah, pret Karlītieem mas fo panahks, turprettim Karlīti uſ tam is-eijoħt, lai wareħi waldibas kara-pulku aplent un toħs zik eespejħdami zitru no zita at-ħiġi. Ta ar laiku Karlītieem war isħdoħħes, ka wiħi, waldibas kara-pulku zitru no zita at-ħiġi kirdami, karra fuq-żejju uſbruki u weħl jaħa.

— Zaur taħdu newieħfħanahs karosħanā Spanijas waldibas wiħri paliku ſhi dohmig iun ſħim briħscham neħmet, kif lai iħsti ja-fahloħt. Kafha no ministerieem l-żej preefchha, waj zitħi leelwalisti (iħpaċċi kreevija, Wahzija u Anglija) nebuħtu ja-u ſaizina, kif valiħd setu pee iħsliegħanahs ar Don Karlofu; bet ziti ministeri f-ho preefchlikumu atmetsu ſhi. Ari kiehniet Alfonso jaħħi fahloħt duħx-ču fuu ħadha un uſ-ħiġi kieni, kaf ſapulzi jaħħi fahloħt preeħħi. Lai nu tas-nenot il-lill, tad-keħmina Alfonso 6 gadus wezakka mahħa, Għażiex Girgenti, atmahu kif wiħi Madriði; jo kaf Alfonso no waldibas at-ħaġiptoħs un zits kafha no minn familijs l-oħżekkieem pee waldibas uſ-ħiġi neħmet, kaf biu-żha kiehnneen Isabella, Alfonso

mahte, leelā naudas truhkunā eekkuhtu, tapebz ka wina gandrihs wijsu sawu mantibu preefch tam isleetajuse, lai waretu sawu dehlu eezelt par Spanijas kchniu. Gresene Grgenti nu tamdehi us Madridi atnahku, ka wina waretu peewaldishanas tilt, ja winas brahlis Alfonso atkahptohs. Gresene Grgenti, kas tagad Madride buhdama peenehmuje to wahrdū „Asturijas prinzeſe,” kurſch wahrdūs winai ari bija ſenat, — Gresene Grgente ir prezejuſehs, bet winas laulahts draugs, bijuſcha Reapeles kchnina brahlis, preefch kabdeem Schweizē sawu dſihwibū beidſa. Wina eſoht deesgan gudra un politikas darifchanās ari iſweiziga, tapebz wina Madride bei rihofchanās politikas ſinā nepaliks.

No Turkstanes (Aſija) teek ſinohts pahr Turkmeni laupiſchanu un winu nepaklauſibū pret Rihwas kahnū. Turkmeni neween to Rihwas kahnā mafajamo nodohjchanu nemakſa, bet ari daudſahrt us laupiſchanu iſect, tā ka Zanwara mehneſim ſahkotees tika pret Turkmenem iſſuhtihſt kara-pulks, kas iſ 7 rohtehm ſaldatu ar 8 leelgabaleem paſtahw un pee kura puſtrechās kompanijas (rohtes) kafaku preebedrojuſchahs. Ar ſhaujamahm leetahm ſaldati ir bagatigi argahdati: kafam ſaldatam ir 60 patronas (ſchahweeni) un beſtam wehl 100 patronas, tā ka kafas war ſchaut 160 reiſu. Zapat ehdamu leetu wineem ir papilnam. Kara-wihri ir ſpirtgi un mundri, ſlimibas wehl now nekahdas manitas, ar marſchreeſchanu brangi weizahs. Ar Turkmenem lihds ſhim wehl nekahda kauſchanahs now notikuſe, bet to jaw gan waran gereht, ka muhju duhſhigee kara-wihri nepaklauſigohs Turkmenus pee kauſibas preeſpedihs un teem laupiſchanu aileegs.

Rihgas Latweeschu beedribas ſeptitee gadaſwechtki.

Iſgahjuſchā numurā pahr ſcho ſwehktu deenu ihſumā ūnojam, jchoreis wehl kahdus wahrdus jchē pеlikſini.

Beedribas preefchneeks R. Kalmīna kungs ſwehktus atklahdams, sawu runā iſfazija, ka kafas beedribas muhſchā un dſihwes gahjumā tāpat ka zilweku muhſchā ir brihſchi un atgadijumi, kas beedribai un zilwekam dahrgi, pee kureem wini ar patiſchanu apſtahtahs un kurdū ſee ſawu pagahjuſchō dſihwi pahrdohma un turpmakas dſihwes mehrki apſkatahs, jau-tadami, waj tas zeljch, pa kuru libds ſhim ſtaigajuschi, preefch mehrka panahkchanas bijis tas kreetnakais, tas derigakais, jeb waj preefch ſekmigas ſtrahdaschanas now ſchis jeb tas winu dſihwē pahrgrohſams un pahrlabojamis. Tahdā brihdi beedriba un zilvels, kahda laika ſprihdi noslehgdomi, mehds no darbeem atpuhſtees un apdohmatees, un ja ar ſcheem darbeem un panahkumeem ir meerā, tad pawada tahdu deenu preezamees un jo uſzihitigaki us preefchhu apnemahs ſtrahdaht, ja now ar meeru, tad ſchehli no puhſdamees apnemahs eewehrotus launumus atmet, netikumus iſdeldēt un ſawam iſdewumam ar kreetneem lihdskeem pakat dſihtees. Tahds brihdis, kahda deena beedribai un zilwekam wiſupirms ir winu dſimjchanas deena. Sawu runu beigdams R. R. f. ſirfnigi apſweizinaja ſwehktu-weefus ſun paſludinaja paſchus ſwehktus par atklahitem.

Swehktu runu tureja R. Thomſona f. Schini runā mumsi ſe preefchā zelts kulturas gahjeens; bet tad nu zeram ſcho runu turpmak pilnigu paſneegt, tad ſchoreis pahr to plāfchaki nerunažum. Vehz ſchibz runas tika iſſauktas weſelibas muhſu

augſtam Semestehwam un uſdſeedata walſtſdſeeſma. Tad uſdſeedaja augſtu laimi muhſu gubernijas pahrvaldneekem un beedribas gohda weeſeem, tapat ari wiſeem teem, kas ar ſawu ſlahtbuhschanu apzeenijufchi beedribas ſwehktus. Beidſoht beedribas preefchneeks nolaſija atjuhtitohs telegrannus un prohti:

1) iſ Gorkeem (wahziſki): „Mehs ſweizinam 19tā Februarī wiſu beedribu ſimtkahrt.”

2) iſ Maſlawas (latviſki): „Laimi un weikſchanohs jaunā beedribas gadā wehle (9 parakſti).”

3) iſ Lehrpatas (latiniski): „Ja newari jaſneegt daudſumu, eſi meerā ar maſumu.”

4) iſ Walkas (latviſki):

„Strahda, gohda weenprahrtigi
Gaiſchib' ſaweeem tauteeſcheem;
Stahwi drohſchi, uſtizigi
Preti tumſcheem mahkoneem.”

Telegramu fuhtitajeem tika iſſauktas augſta laime. Weſe libas iſſaukſchanahm un runahm pa ſtarpahm tika dſeedahs un muhſkis ſpehleja. Vehz telegramu nolaſiſchanas un paſtarpu dſeedachanas runaja Waraidoſchu Sanderis. Winſch runaja ſpehzigus wahrdus un aſgrahba ſlahtaju ſirdis. Tad mahte, tā wiſch ſawu runu ſahkdams ſazija, ſawu dſimjchanas deenu ſwinohſt, tad behrni ſteidſotces ap winu ſalaſitees un to uſ winas ſwehktu deenu apſweizinah, un ja paſchi neſpehjoht pee winas noſkuht, tad jel preeſuhtoht ſawas laimes wehleſchanas. Tā tad ari wiſch nahkoht Pehterburas Latweeschu wahrdā iſſazih ſirfnigu apſweizinaſchanu ſcho mahtei, Rihgas Latweeschu beedribai, winas dſimjchanas ſwehktos. Tad tablat rimadams R. S. ar ſwarigeem wahrdem peerahdi, kas muhſu aſgahjuſchais tautas-wihrs Kronvalda Attis bijis preefch Latweeschu tautas, ka wiſos wina darbōs, wina runas un rakſtos, wiſut bijuſchi redſami kreetna ſieds un augſts gohda prahs, ko pat wina preefchneeki neleedſoht. Wina ſirds, kas weenumehr pukſtejuſe preefch mums un muhſu lablaſhchanahs praſoht, ka tagad ir mehſ winam un wina valizeeem ſirdi rahdam. Bes tam wehl daschas zitas runas tika turetas, ka par prohwi tee fungi S. Martinſons, Danebergis, Ed. Wirkis un wehl ſiti runaja.

Kā jaw minejam, tad pa ſtarpahm tika dſeedahs, kas ſwehktu ſihgmu jaukumu paſneedsa. Dſeedataji bija: 1) Latvijas kohris, ſem Ritzky f. wadiſchanas; Lihw-Behrſes kohris, ſem Vogelmana f. wadiſchanas; Rihgas ſkholotaju-seminara kohris, ſem Ahrgala f. wadiſchanas; ſeedona kohris, ſem J. Steina f. wadiſchanas; Andreju kwartets; Mahrtini-draudſes kohris, ſem P. Schneidera f. wadiſchanas. Viſas dſeeſmas, kas tika dſeedatas, ſchē uſſihmeht, to masas ruhmes deht nepaſpehjam, bet par jauku dſeedaſchanu iſſakam ſirfnigu pateiſibū dſeedatajeem, ka ari teem diwi fungem, kas uſ ſcheem ſwehktueem 2 dſeeſmas fazerejuſchi („Rihga dimd,” paſneegta iſgahjuſchā M. w. numurā un „Stahſti manim tautu dehliſ xc.” paſneegta ſchini numurā), ſirfnigu japatēzahs.

Kā ik gadeem, tā ari ſchogad to deenu pehz gada ſwehktueem bija weesibas wakars ar dſeedaſchanu.

Nakſts iſ Umurgas pufes.

Koncerte. „Mahjas weefā” 6. num. bija laſams par Umurgas jaunusbuhsweto ſtaldo draudſes-ſkohlu, tāhs eeswehktiſchanu un ſinohts par laizigo koncerti, kas 16. Febr. f. g. toni tikkchoht iſriblotā. To laiſjuſchanam ſirds ſiltin ſila preečā, gai-

vidama uš nosazito konzertes deenu, lai waretu uš Umurgu dohtees, tahs brangumus apškatib un tauteſchū dseefmu ſka- nās meelotees.

Gaidita deenina attezeja un mehs zeribaſ pilni uš tureeni jēlā dewamees. Umurgai tuwojotees jaw ſrehſla ſemi ſedſa. Kahdas trihs, tſchetras werſtes attahlu, kalmixā uſbraukuſchi, wiſi it nejuſchi. Kā weenā mutē, iſſauzahm: Umurga, Umurga, jo eraudſijahm baſnizas tuwumā diwi-tahſha namu weendis uguṇōs laiſtamees, kaſ mums leezinaja, ta eſoht Umurgas jauna ſkohla, kaſ kā bruhte, ſwehſku drehbēs tehrpuſehs, weefuſ gaidija.

Ap pulſi. 6. wakarā tur noſluwahm. Jaw pee trepehm iſbürdejam Ulricha muſihka kohri ſpehlejam. Zela drehbēs atlikuſchi un biletas eegahdajushees, konzertes ſahlē dewamees, tūxā jaw labu teeſu weefu atradam. Behz maſ minutehm ſahle pildiht peepildijsahs, jo bija weefi atrohnami, kuri daſchu labu juhdī zela bija braukuſchi, kā: Matischneeki, Burtneezeeſchi, Dikleſchi, Straupeſchi, Nubeneſchi, Dauguleſchi, Augſtohſeeſchi, Limbaſhneeki, Skulteſchi u. t. pr.

Konzerte eefahkabs ar apſweziņaſchanas dſeeſmu: „Nu ſweiſi draugi.“ Bellmann w. t. Dſeedatas tika pawifam 18 dſeeſmas. No wihrū kohra 11, no jauktā kohra 7. To ſtarpa atradahs 10 Latv. tautas-dſeeſmas, komponeeretas no J. Zimſes t. 9 no D. Zimſes t. 1. Schihs pehdejahs tika, 6 no wihrū- un 4 no jauktā-kohra dſeedatas. Taħs atlikuſchahs 8 bija zitu tautu dſeeſmas ar Latv. wahrdeem; par leelakai dałai dſeeſmu rohtas I. dałā atrohnami. Pa ſtarpahn ſpehleja Ulricha muſihka kohris. Dſeedahs tika zaur zaurim nemohſt kohri brangi, tilai pee pahra dſeeſmu augſtafo tohnu ſafneegſchanas I. tenora balſei gruhtaki nažahs, ko dirigente, Wituma t., zaur to aſbildinaja, ka wimū labakais tenorists, zaur ſaſlimiſhanu, no lihdsdſeedaſchanas tiziſ atturehts. Leelu leelo labpatiſchanu, pee klausitajeem, atrada Latv. tautas-dſeeſmas, prohti:

Wij mani radi raud	—	no J. Zimſes w. t.
Kas ſtahweja ſalnā	—	j. t.
Puhtin puhtia melnais mednis	—	w. t.
Eij bahlini luholotees	—	w. t.
Kur tu eest, jauns puſiſti?	—	w. t.
Mehs dewini bahlelini	—	j. t.
Dahſā auga ſkaiſta pukihi	—	j. t.
Man tumſchā nakti ja-eet	—	j. t.
Eij faulite drihs pee Deewa	—	w. t.
Brahli kad taħs roħses ſeed	—	no D. Zimſes w. t.

Mehs, no faſwas puſes, Zimſes t. luħdsam, taħs wehl ne- dricketahs, preefſch jauktā kohra ſafkandinataħs Latv. tautas-dſeeſmas, ja eephejams, driħsumā liſt drikeht im flajā laift, lai ari jaukteem kohreem dſeeſmu netruhſtu.

Behz beigtaſ konzertes, — kamehr newaijadſigohs ſrehſluſ un berkuſ no konzertes ſahles iſrihkoja, — weefi ſkohlaſ iſta- baſ apſlatija. Behz tam weefigs waħars ſahkabs. Jauni laudis, pee branga muſihka, jautri danzi greeſahs un weza- kee, wai nu pee wihrū ſahles ſafkandinataħs, pa- fakas džina. Genahkums, kā dſirdejam, ſneedſees pahri pahri 150 rubl. fdr., kaſ jaunahs ſkohlaſ buhwei par labu naħ- ſchoht.

Umargas dſeedataju beedribahm, par brangu dſeedaſchanu un laipnu uſnemſchanu pateiſdamees, augſtu laimi wehle tur biuſfhee. Juhrmalneeli.

Pahr geħrbſchanohs.

Saueem zeen. laſitajeem ſchē paſneefdam diwi rakſteens pahr geħrbſchanohs, weens rakſteens aiffahm Woldemar Strau- cha lunga dohmas, ko tas pahr geħrbſchanohs iſſazijis, oħras rakſteens wiħam pretojabs. Birniſ paſneefdam abus rakſte- nus, tad turpmak ſawas dohmas ſchinu leetā iſſazijis.

1) Ari kahds wahds par geħrbſchanohs.

„Mahjas weefi“ № 4 u. 5, weenā reiſe dabujis un Wol- demara Strauha lunga rakſtu „kahds wahds par geħrbſcha- nohs,“ iſſazijis, № 5 roħla aħħmu, pawifam meerā ar to, ko zeen. W. Strauha t. iſſazijis. — Te nu man ažiſ krite uš wiħra ſakſtu „Woldemar Strauha lungam,“ — un labprah ſinaht grībedams, ko tad gan tas zeen, rakſtitajis, jeb ta zeen, rakſtitaja — newar jaw ſinaht wai, — s. — s. feewiſchki jeb wiħrifchki apſihme — zeen. W. Strauha lungam, uš wiha tipat prahligu kā ari labprahligu rakſtu, waretu ſazib, itin ušmanigi ſchō atbidi zauri laſiſu. Iſſazijis pats fevi doh- mas jautaju: ko tad nu zeen. — s. — s. kungs jeb fundse ih- ſti grib? — Un dohmadams, ka dasħam zeen. „Mahjas wee- fi“ laſitajam tapat buħs gahjis, es eedroħſchinajohs manas dohmas par zeen. W. Strauha t. rakſtu eekſch № 4 t. g. „Mahjas weefi,“ zeen. „Mahjas w.“ laſitajeem preefſchā zelt, ġeredsejjs ka zeen. Laſitaji ġeredsejjs, ka ſchidli lecta it ſwariga ir, lai to teefham gruntigi apſpreestu. „Es dohmaju kā zeen. W. Strauha kungs, fauwi rakſtu rakſtidams, gan ari buħs ſinajis, ko wiħiġi gribijs, un kā latris apdohmig ſaſtajis to buħs ġeredsejjs. Bet woi — s. — s. fauwi atbidi: „Wolde- mar Strauha lungam,“ eekſch № 5, rakſtidams ari buħs ſinajis, ko wiħiġi ar fauwi atbidi il-paſchi gribijs, to if wiha rakſta newareju ġeredsejts, un kā warbuht ari dasħam ſitam № 5. W. laſitajam — s. — s. t. rakſtu laſoħt, tapat buħs gahjis, jaw augħčam mineju.

Ari iħfeem wahrdeem: zeen. W. Strauha t. preezajahs kā muħfu tauta, liħds ar gara glihtumu, ari paħa ligħu, jeb mee- ſas-glihtumu ir-apwiluſe un weħlejħahs, ka ſchidli garigis un meefiġi glihtums weenadigi attihſtitohs, t. i. „drehbejm wi- jaga peelihdina tees newiien paſchu kahrtai, bet ari gara iſglis- titai un mahzibai.“ Turflaq zeen. W. Strauha kungs ſchel- lojahs, ka ſchidli peelihdina ſchanohs jeb harmonija daudskahrt zaur to toħp trauzeta, kā nereti kahdas lauzineezes jeb ſemneezes, zaur fauwi lepnū un gresnu apgeħru, meefiġi glihtibas deħi gara glihtibas attihſtitohs aiskaw. Behdig iħne. W. Strauha kungs fauwi dohmas iſſaka par aħriġu jeb meeffu glihtumu un klaji iſteiż, ka ſeewiſchki wiħreeſcheem wairak pa- tilis zaur ticklumu un tickumu, nela zaur gresnumu un lepnunu, ka ſchidli ſafkandinataħs. — Man ſchkeet: Strauha lungam vilgħi- taſiñiba. To jaw eſmu aplezzinajis, un to wehl uſ preefſch u- peerahdiht gribi.

Bet preefſch apluhkoſim, ko tad zeen. — s. — s. t. W. Strauha lungam pahmet. — Juħs muħfu tautas ſelteni- tehm uſbruhzeet, — Juħs wiħas apwainojeet, — Juħs war- buht ari neſineet, ka pret fundsejti ja-iſturaħs, un ka wiħas no jaunekleem zeenitas toħp — — — Tadha wiħse W. Strauha t. uſbruhħams — s. — s. t. tauteetes gaufħam ap- laimo, jo taħmi „augħtu laim!“ iſſauz un wiħu gresnumu glabbi; — un ja tas wehl nepaliħdsetu, — Strauha t. draud, ka tam warbuht ſchidli ees, ja kluu nezeetli. — Tauteefshi un Juħs tauteetes paſħas, jaħbildeet un pahrliegħajnejt: kufi ħi ruħnejahs wairak par tautas labumu un labħlaħſħanu,

woi tas, kas taupiht mahja, jeb tas, kas us ißschkehrdefchanu usslubina? kuram wairak tautas nahlamiba pee firds, tam kas winas garigu un meeñigu attihstishanohs melle, jeb tam kas til us ahrigu gresnumu azis met? — Un Juhs tauteetes, Juhs flawetas un flavejamas seltenites — kurfch jauneklis Juhs wairak zeeni, tas kas Juhs paschas, Juhsu dweheli un meeñu, jeb tas kas Juhsu drehbes, juhsu nandas-maku eemibile? Kuram Juhs mihlaki rohku sneegfeet? Kurfch Jums wairak mihestibu un fajufchanu preti nef, woi tas, kas Juhs mihle un zeeni tahdas, kahdas Juhs Deewos radijis, jeb tas kas zaur dahrgahm drahnahm un füntes leetahm Juhs mihligas grib padariht? — Taifniba, to ne weens ne-aisleegs, un ari zeen. Straucha f. to nedara, — ja Jums laiks un nauda atleek, puñchojeetees fewi ar dahrgumeem, sinams ka tee fmukumu leelaku padara, bet tizeet ari tam, kas Jums jaw taifnibu fazjis, faka, un warbuht wehl fazih: ihstam fmukumam ahriiga gresnuma newaijaga! Tikums un tiklums — tee ir feewescha gresnumis. Ja wihrs gresnumu mihlehs, tad winisch to ari sawai seewai ne-aisleegs; ja ne, — ko tad lihds puñchoschanahs? — Pehz manahm dohmahm, lehti weena branga tauteteete ne-atradisees, kas pate bes usslubinaschanas nefnahs, ka buhs gehrbtees, lai sawam mihtakam patiktu. Jeb wai tahds dohma, ka muhju tauta bohja ees, ja tauteteetes esfahls wairak naudas taupiht un masak stalti gehrbtees? Tas buhtu tahds, kas warbuht ko dsirdejis no wezas Greeku Spartas pilsehtas likumu deweja Eifurga, kas wiñu frabschnumu un lepnumu, pat selta un fudraba naudu aisleedsa, lai pawalstneeki paliktu fahrtigi un tilli, un nepadohtobs lepnibai un kahrumee, kas tautas waru fatrauze, pee tam atninedamees, ka ta ta spéhzigaka bij wiñu Greeku semē.

Zaur scho es tik grubeju rahdiht, ka zeen. W. Straucha f. labak ir atsinis, kas tautu us augschu zet, neka — s — s. f. — Jeb wai teesham tas aprinkis, kur — s — s. dsihwo, ir tik bagats, ka tauteteethm tur zita newaid ko dariht, ka tik ar sawu stahli ko publetees? Woi teesham tur neweena lauzineezes nebuhs stahli gehrbuehs, neka tai peeklahthos? — Es dohmaju, un ta ari daschs zeen. Lafitajs apleezinahs, deesgan wehl atrohdahs lauzineezes, kas basnizā, weesibās, tirgū un zeemā braukdamas jeb eedamas, few wairak ispuzejahs, neka winu kahrtai peekricht. Woi muhju tautas meitas nemihle tapat gresnotees un puzetees ka Wahzu tauteteetes? Un woi Wahzu tauteteethm tas netee pahrmests, un naw jaw agraf pahrmests tigis? Pehrwañar man Atigā weena gaspascha teiza: muhju jauneschi wiñu zitu aismirst, tik diwi leetas ne-aismirst: jaunekli pehz islusteñchanahs dsihthees, un jauneklis pehz stahthes! — Woi tee naw fwarigaki wahrdi, neka W. Straucha f. par muhju tauteteethm? Wai W. Straucha f. tauteteethm wirfū bruhk jeb winahm gohdu laupa, kad winisch it weenestigi un lehni par to rastia, ko pats ir redsejis? Wai Straucha f. tauteteetes apwaino, kad winisch pehz wiñu eelschliga glihtuma, pehz wiñu kahrtibas, tikuma un tikluma melle, un ahrigu gresnumu un lepnibui ar pahwa gekigu gresnumu salihdīna? — Teejham, es to wiñai publikai, lihds ar zeen. W. Straucha f. apleezinu: leeks gresnumis ir gekiba!

Weena augusti zeenita Wahzu freilene us man reis teize, par meitu dsihchanahs pehz stahthes runadama: „Es teesham ne-saprohtu, preefsch tam Deewos tahdas meitas ir radijis!“ — Un ari es apleezinu: Es defnit reis labak prezeju weenu meiteni, kas weena pate sawas fleites schij, neka weenu, preefsch

kuras defnit schurvejas strahda! Lai gan tee janni laudis tahs staltahs fundses ka bites aprinko, bet kad pahret seedu-laitis, ka tad isskatahs, Juhs fundsimi? Wai Juhs nelihdīnajatees taurineem, kuri tik tahs lepnahs vuks apmelle, tahm netik fmukahm garami eet? Man jchkeet, tik tahs seltenites Juhs gribat isrohtaht! bet kad jchi gresna seltenite juhsu seewa buhs, tad Juhs zitadas stihgas uswiljiet; jeb wai Juhs to tautas dseesmu nepasihstat:

„Balta lehwe, gresna seewa,

Ta ir wihra nelaimihi?

Es no firds wehlu, ka es schini leetā wiltohs un Jums netaisnibu daritu! Tik tad es feewischki lepnās drahns labprah tredsu, kad winisch man bes tahm patike, un es winam tahs drehbes dahwaju, bet ne tad, kad winisch lepojahs, lai manim patiktu. Seewischkis, kas zaur ahrigu gresnumu patikt grib, naw dauids wehrts, tas ne wis no tuwakeem teef fleppen iissmeets, bet ihpaschi un wiñwairak no tahdeem, kas winu preefsch ziteem gohda. To seltenites leezeet wehrā un Juhs man pateiffeet!

Reinhold Kalning.

2) Pahri wahrdinu W. Straucha fungam.

Juhs issalat sawā raksteenā, ka lauzineeki un lauzineezes sawā gara attihstibā, ka ari ahrpusigā isglihtibā, tagadnei lihdsi steidsahs, „un tas ir pareisi“ ka juhs to fakat — bet tomehr eeskatakahdu lauzineezi baltā muñselina kleitā, ka pahruku „lepnumu un gresnumu“, kas tik „pilschtniezechm“ peenahkahs. Turpmāt Juhs to nosauzat par „gekibū, negohdigu istureñchanohs“ un „pahwa gresnumu“, kas ka „kreetnahm seewahm, gohdigahm jaimeezehm, un gudrahm mahtehm“ nepeeklahjotees.

Neñnam, kas Juhs us tahdahm dohmahm wedis. Es muñtahlu no sawas puses pahrliezinajusfehs, ka mums, tas Juhsu ta nosauktais „pahwa gresnumis“, maksa tik to festo dalu no weena pañchu-austa; — Ka Juhs W. Straucha f. pañchi peminat, tas baltais apgehrbs ir weenadi mosqajams, wiñu wairak danzotaju rohku fahwiñchanas deht, kurahm mums sinams muhju kleita ja-upure — bet kad nu mums buhtu pañchu-austis abgehrbs, waj tad tee zeenige danzotaji wilktu zimduš rohkā? — teesham ne! — un Juhs ari ne! — jeb wai Juhs dohmajat, ka tahm tee fweedri neñkahde? — Waj ari, ka wilnaina kleita lehtaka mosgaht ka muñselina? — Sto prafat W. St. f. mosam behrnam, tas ari Jums to riktigo atbildi sinahs doht.

Kad man ween mans darbs to neleegti, es tehrptohs, pañjam wasarā, katru deenu baltā muñselinā newis deht „pahwa lepnuma“ bet tamdeht, ka tas dauids wefeligati un lehtaki. Tadeht ari ussauzu: „Tautetees tehrpjatees baltā muñselinā, tarlatā, krepneschā un walkajeet turflah newainibas frohni! — zeenijat un gohdajt tik ihstus tautas dehlus! — kuru firds naw ar settu usñwerama; — — bet lisçkeem, un teem, kas eedrohshinajahs mums newainibas abgehrbu noleegti, parahdat, ka neween tautetees war buht kreetnas un gohdigas seewas un mahtes, — bet ari jaunekles, kas mahk wehrteht un isschkit un nelaujahs wis fundineem, tam tikuma-zelfsch ar laterni jamekle — un tik zita pahwa spalvā mirds — fewi apmahnitees — ka tas preefsch gadeem atyakal bijis, kad lauzineezes wehl neprate dñstaki slatitees“.

Un Jums, W. Straucha f., luhtu, lai Juhs, eekam fabuñchi pahre mums spreeft un wehrteht, pirms kreetni raudsistit eewehroht un pahrliezinates, pahre ko rastat.

Rahda lauzineeze.

Sihki notikumi is Nihgas.

Tai nakti no 17. us 18. Februari bija uguns-grehs Sprenkcelā № 2. Polizejai tādas dohmas radahs, ka šīs uguns-grehs nebuhšoht netihšus zehlees un tā ari bija. Izmeklejoht atrada, ka uguns-grehs ar nodohnu bija iſriktihs. Ta atſchirkta diſchleru-meistera ſeeva, X. kas tai diſhwolli diſhwoja, kur uguns iſzehlahs, bija tai 17tā Febrnari waſarā aifgahjuſe pē ſawas mahjas pa nakti pahrguleht un ari ſawu meitu bija pē tehwa aifſuhitjuſe. Sawā diſhwolli wina bija atſtahjuſe ſawu neredſigo eemihneku Reiri, weenu paſchu, kura eeradunu wina ſinaja, ka tas wakareem, zigaru vihpadams pa iſtabu ſtaigaja. To ſinadama wina uſlika uſ weenu flapgaldu degoschu lampu un pē lampas weenu glahſu traiku, kurā bija eeleti kahdi 4 ſtohpi ſpirkti, un tā bija uſliks, ka druzia galdu peegruhſoht, wifs ſemē nokrīta, kas weegli wareja notiſt neredſigam Reirim ſtaigajoht. Tā ari lee-kaħs notizijs: galda-klape ir nokrītuſe un liħds ar to ari lampu un ſpirkti, kas ſemē kriſdam iſdegahs ar ſprahgħanu (trohks-ni), ko ari kaimini teizahs dſirdejuſchi, un kas laikam ari na-baga neredſigam Reirim diſhwibū nobeidsa. No iſdeguscha ſpirkti iſdegahs ari mahja. Tahlak iſmeklejoht atrada, ka no taħm par 1500 rubl. apdrohſchinataħni leetahm taħs jo wehr-tigahs bija aifſuertas proħjam, ka ari diwi prehmiju biletis, kas Reirim peedereja. Lectas un prehmiju biletis tika atra-ſtas pē noſeedſneezes, minetas diſchleru-meistera atſchirkta ſee-was, mahjas un pē noſeedſneezes paſchas 200 rubl. ſkaidras naudas. Noſeedſneze pate ir apzeetina un iſmekleſchanas notika ſem polizejmeistera funga paſcha waldiſchanas. Taħs iwarigakahs peeraħdiſchanas preekfch ſchi noſeegum u iſdabujiſ ūwartalniſ (Quartalossizier) Pfeiſſera fungu un iſmekleſchanas priſtaħam iſdewees no noſeedſneezes ſkaidru iſteiħħanu pahr noſeegum u iſdabuht. Echo noſeedſibas darbu ſħe paſneeg-dami uewaram attaħt nepeeminetu, kahdi noſeegum ſeet paſraħdati iſ manħas-kahribas. Mineta noſeedſneze neween mahju aifdeđiſinajuſe, bet ari noscheħlojamo neredſigo Reiri nahw ġah-jufe, lai waretu kahdu pelnu panahxt.

Mahnutiziba.

Kahdā Pohlu draudje Pruhħiħos tika jauna kapjehta eeſwehita. Toreis tajā apgabalā plohsijahs lipiga feħrga, zaur fo dasħas kapjeħtas-pildijahs. Bet wiſa draudje negribeja ſawus mihius aifgahjuſchus jaunā kapjeħta pagħlabah, tapenh ża wixi tizeja, ka weza kapjeħta eſoħt preekfch miruħiħu dweħ-fleħm fweħtigaka. Ne kahda mahxitaja nedf walbiſchanas perezumajha netika flausita; lihki palika neaprakti un bija ja-biħxahs, ka zaur to lipiga feħrga weħl wairak iſplatiſees. Ta-deħl waijadjeja mahnu tizigħoħs laudis ar waru speest, jauno kapjeħtu peenent. Kahdam generalam tika no walbiſchanas pauebleħts, ar ſawu pulku eet mahnu tizigeem laudim speest wiċċu mironu jaunā kapjeħta pagħlabah. Wimu pulka deen-jeja kahds ulans no peeminetas mahnu tizigħihs draudses, fuixi wiensh uſrunajha:

„Grawiñsk, tawā d'simteni ir dumpis, turceenes ſemneeki negrib ſawus mironu jaunā kapjeħta aprakt. Es negribu, ka tew buħtu ar ſawieen wezaheem, braħħiem un mahfahni jaħau-jahs, ja tiġi taħbi naħektu. Tew buhs pē ſtaleem uſi waqtu jaſtahw.“ Bet ulans atbildeja: „Beenigs generala fungu, laujet man liħdi jaħħi, es gribu ari liħdi kantees, ja buhs wa Jadis; bet man buħtu weena luħgħiħana!“

„Un kahda?“

„Ja liktens buħtu man nolizis kautinā galu dabuht, fa tad generaħta fungu paueħletu mani weżże kappjeħta aprakt.“
Lappas Maħrtinj.

Iahjeens uſ gado ſweħtkeem.*)

Meld.: Kur tu augi ſimla meita.

Stahfti manim tautu deħħlis
Kur tiġi kawejjes? tra, di, riċi tralala
Kur tiġi kawejjes?
Waj tu leelus mesħus ġieti,
Liħdumixu bediñaj? tra, di, re.
Waj tu brauži oħsħu lairow
Bengodam ġuħrija? tra, di, re.
Sihlu brumu kalvinah? tra, di, re.
Es nebju Pohħos, Leisħos
Re bangot ġuħrija, tra, di, re.
Es ijsjahju Latvju ſemi
Tautu-dseesmas roħtadams, tra, di, re.
Mas tiġi bija tautas dseesmu
Un taħs paſħas putefħos, tra, di, re.
Zitħas taħla juħras malā
Dillä kapu gulditas, tra, di, re.
Es ijsjahju juħras malā
Saħħu weenu uſdiedaq -
Wijsas augħiham fazeħlahs, tra, di, re.
Atħlanejha kalnads lejjas
Deewu-deħħi klausijahs, tra, di, re.
Deewu deħħi, Saules-meitas
Nahha atlal fħai ſemē, tra, di, re.
Schahbi taħdi milu wiħri -
Saħħa leelu faru west tra, di, re.
Es pakħeru Pehrkon loħdi
Deewu deħħu jobbentin, tra, di, re.
Metu loħdi - loħdi behdse
Behx soħbenu milu krikt, tra, di, re.
Septinxat mit weħl palika -
Tee par tiltu paher' nelaid'l tra, di, re.
Kad pahrijahju dseßu tiltu
Tad tiġi tħalli beedribba, tra, di, re.
Swieiki, gada-ſweħħiħos braħħi
Tautas dseesmas uſdiedoh! tra, di, re.

Pumpurs.

Peesħħmejums.

Ta dseesmina „Wainags uſ zeenita un neaismirstaħma Kronvalda Attu lapa 17. Febr. 1875.“ no Sparras Andreja ir ſawada eemefla deħi celista Pelekkumā, lai gan tai ſawa weeta peenahħabs „Maħbi-wieſi“ paſħa.

Redakzijsa.

B. B. — M. Juhu fuħtijumu dabu jam. Baldees.

J. M. — S. Tidur pmałi uſnemis.

H. M. — L. Juhu rafleebu newaram ſħim briħħam leetabi.

D. — M. Juhu weħstili gan dabu jam, bet dimi rubli tuc nebja ekkien.

Redakzijsa.

*.) Schi dseesma fazzetta un dseidata uſi Latveeħħu beedribbas għad-ſweħtkeem.

Atbildejha redakħihs Ernst Platex.

Studino fchanas.

See wifustiprakee sagtu eenaidneeli, jeb **dīelska naudas-** un **dokumentes-**
kkapji, lohti flavejami un teizami preefsch muisch- un pagasta-waldifchanahm no
daachada leeluma un eeriktefchanas, teek neween pahrdohli, bet aridjan pehz pirzeja
ihpaschas wehleschanas pee weena teizama fabrikanta apsteleti tai

weenteefigā, wiſu-wezakā un gruntigā

J.

Redlich

magaſihne.

Ahgelskalnā, Kaleju-eelā ir ta mahia
Nr 38 pahrdohdama. Klahtakas finas pee
ihpaschneka Schmidta.

Uktrupe.

Uk tais Zehsu kreisē un Smiltenes draudē būb-
damas Wilka muischas tilks tāi 8tā un 9tā Aprilis
sch. g. notureta uktrupe (lozjone), kur starp zītahm
leetahm 10 darba-sīrgi, 6 veena-gohwīs, darba-
wahgi, rihti, lausa darba-rihti, daachadas ekipaschas,
meblees, gulta drehbes u. t. pr. tilks ifsohliti pret
tuhlit skaidras īsnatāfchanas. Pirzejti tad lai
augšgām minetās deenās Wilka muischa eerochnās.

Baur šo teek no Annesmuishas walsts- waldif-
chanas, Rīhgas kreisē, Rītaures bāsnīz-draudē, si-
namis darihtis, lai tai 26. un 27. Merz sch. g. tilks
no sākējenes walsts magastnes

148 tāchetwerti waſarajas labibas
75 tāchetwerti waſarajas labibas
un ožkina pahrdohli.

Anagnuīsīdā, tai 20. Februari 1875.

Weenprahiba.

La slimneetu un mīschanas lāce usluhdīs wiſus
beedrus, lai svechtēmu tai 2tā Merz pulstien 9
no rībta beedribas māhiollī leisara dāhrā ne iſtruht-
dāmi sapulzīoħs.

See revidenti.

Tee tai

Rīhgas hipoteku-beedribai

veestabju īħċeċ immobilijas ihpaschneeli teek jaun
šo lubgti, lai arnakt paſchi jeb lai fuhta weetneet
ar pilnvari us to festdeenā tai 1. Merz sch. g.
pulstien 7. walara amateelu beedribas-nama jaħle
noturamo kohrtigo generalfaqulzi, us turas pahr-
skats pahr 1871. gada dāriſchanahm un reħkineem
un rewissas komiſħas spredums tilks preefschā lilti.
Direkzijs.

Skrīħweris un bafupohħetajis

ir preefsch Waltenberga wajadjsigs. Peetkohħanahs
ir 11. Merz pulstien 10. no rībta pee pagasta-wal-
dibas.

Waltenberga pag. - wald., tai 24. Februari 1875.

— **W u h w m e i ſ t a r i ,** —
or lababm leejibabm, tas Ungurpils-pagasta teesas-
nama bnhweschann usnemteez grībeti, toħp usaqi-
nati tai 14. Merz sch. g. us torġu sanakti Un-
gurpils pagast-floħla. Turaħas finas war dabuħt
pre ħażi pagasta-walbibas.

Ungurpils pag. - wald., tai 21. Februari 1875.

Baur šo no Annesmuishas walsts- waldif-
chanas, Rīhgas kreisē, Rītaures bāsnīz-draudē, teek
bñhwmeistori usaqinatti, lai tai 20. Merz sch. g.
tilks sākējenes jauno waltsis-mahjas usbuhweschana
us to rīgū ifsohha.

Annesmuishas, tai 20. Februari 1875.

Tai 17. Merz tilks ifsohlita Zefswaines māhjitatū
muishā, Zehsu kreisē, pulstien 3 vēži pušeens, torga ta usbuhweschana weenas.

kohfa pagaida bāsnīzas.

Tod teek usaqinatti teek buñhwomeistari, tas šo darbu
grībeti uñnet, lai minetā deenā un weeta pertei-
jabs ar fawahm leejibabm.

Landrath H. v. Kahlen,
bāsnīzas preefschneels.

Rīhgas tuwumā aīf Altonas ir if briħwas rob-
las pahrdohdama muijschana ar 10 puħreewatħim
semet, ar jaunahm d'sħivajamabu eħġam, ar ween
maři almeni fabrika eħku, tas pee uħdena atro-
ħanahs. Sici muischiha it ihpaschi deriga preefsch
fabrika, dabbiexi bnhħanahs jeb maha ġemħob-
pibas-rettasfchanas. Klahtakas finas leelā Kaleju
eelā Nr 66 pee lajka H. Gruel.

No jensures atwelleħħis. Rīhgas, 28. Februari 1875.

Direktsijs un dabujsams pee bñħanu- un graħmatu-direktaja Ernst Plates, Rīhgas, pee Bierherburgas.

Schnijamas maschines

no 15—185 rubl. gabala, preefsch māhju bñħanahs
ta ari preefsch wiſaham amateelu wajadisibahm
pahrdohħi jew argħal-wieħda ar tal-hu

f. Lüth,

Nr 9 leelas Smilchu- un Brühweru-eelas ħubri Nr 9.
Schujama loħvila, adatas, elā.

Weens laba pozitivs (eħrgeles) ar
registereem it par 165 rubl. pahrdohdams
pee Succo, leelā Fuħermanu-eelā Nr 38.

Sam Sunzelis fajmneekam Mikkelim Dolgaij ir-
tai nafli no 21ma us 22nd Februari sch. g. nosagi

2 sīrgi, weens melns jīrgs 6 gadus weż-
iħ-xalmejjes 10 gadu weż-żi, preefsch ragħawha aixiħxgti.

Uk tatax ragħawha bja mairess ar almeni oħglejm,
ta ari svezes, seppes u. t. yr. Kas sagħas leetax at-
paħaq għadha, dabuħha 20 rubl. pateiżiżas algħas no
augħġam minetā fajmneek.

No poliżejas atwelleħħis.

Teklaħt peelikums ar fludina fchanahm.

Peelikums pee Mahjas weesa № 9, 1. Merz 1875.

Studinashanas.

No Widsemes landrahtes kolegijuma teek zaur scho
jnamas darihts, ja semneku sigrū ištahdīshana un
pahraudīshana, pee kam ari tāhs jaw sinamas pre-
mijas tilks išdilatas, tilks ščini gabā tai 5. un 6.
Juni Tehrpātā un tai 18. un 19. Augustā Walmeera
notureta.

Rīhgā, Riteru namā, tai 12tā Februāri 1875.

Ta us to 7. Merz nolikta fapulze no wipahri-
derigas semkohpjī - beedribas lohzelkeem
preeksh Deenvidus - Widsemes netiks notureta.

Lee, kas gribeta tohs kuponos no Prähmias An-
leihes, 1ma isdewuma Serie 03246, № 35 un Serie
03247, № 35 pirk, jeb ari tāhs minetas Anleihes
pahrodt, teek ujaizinati pecteitrees Krimuldas drau-
žē, Jaunas-muišcas Murjahn trohga pee

A. Brihwing.

Weens labi skloholis jauns zilweks, kusch
Kreewu, Latweeschu- un Wahzu-walodu proht, melle
us to 23. April sāti gada weenu weetu par vooga-
sta - skrihweri. Adreses teek luhgtas eefuhrtib
apakš P. O. Nr. 10, poste restante Behfis
(Wenden.)

Skrīhmeris

ir valadsigs Stahkenbergu pagastam (Mojjas drau-
žē). Kas scho amatu gribetu peenemt, lat pecte-
zahs ar sawahm leezibahm 7. Merz ū. g. turpat
pee pagasta-waldischana.

Stahkenbergu pag.-wald., tai 31. Janvari 1875.

Jauni zilweti,

kas Wahzu un Latweeschu walodu freeini proht, sklo-
holijs seminaris, real- jeb freisfholas angstahs ilates
pabeiguschi un gatavi buhta par kultmehmo skoh-
lotājeem palikt, teek ujaizinati pectazites par Mol-
fexchi mahzitaja ī. (Pastorat St. Matthiae per
Wolmar) jeb pee R. Schulz mahzitaja ī. Selgamā,
tur lahtahs finas dabuhs.

Jelg. latv. kultmehmo skolas preekshneebiba.

Taunekli.

Iuri Rīgas skolas apmelle, tohp labā pansionā
par lehti zenu uņemti Pehterburgas Ahr-Rīhgā,
leelā Kaleju-eelā № 58, weenu trepi augstu.

Launkalna-muiščā, Raunas draudžē teek weens
dahrineeks, kas nedser un kam ari labas leezibas
usrahdamas, mielekts.

Weens neprezejees kuschers
teek Paltemalmuiščā Siguldas draudžē mielekts.
Tabdi kas jau ligatu loiku par kutschereem deeneju-
šchi lat pecteizabs turpat pee muiščas waldibas.

Cina

Darba-strahdneeksem.

Kad sneegs sahls kust, mārchs vee baltu un mal-
tas ūtēshanas plēstis un pēzahs vee plosioschā-
nas u. Mīras upi, darbu dabuht. Japeeteižas pee
Bērshu fatimneka us Baustas leelzeta pee Mīras
tila.

Lee muiščas tīrumi tāhs Rīgas-Walmeeras
tila un Umurgas bānizas draudžē buhdamas

Muzikas un ielas
teek no nahlameem Jurgeem us renti išdotti. Tu-
mas kontraktu nolīghšanas un nofazīshanas war
mīhanas.

No Balzmares gipfes-rātumos renti-
neela teek zaur jāho sinamas darihts, ja
jāsī gabā til daudz gipfes išlāsta, ja latrs pī-
jis war tīt ayneerīnātis. Zena turpat us weetas ir

1 birkawā nemalatas gipfes 45 lap.
1 puhrs malatas gipfes 50 lap.

F. W. Grahmann Rīhgā,

sem leelsirsta Nikolaja Nikolajewitscha pasargaschanas buhdamas
Smolenškas semkohpības beedribas komisionars, pedahwa satu
krāhjumu

superfossatu

labā faufā prezē par tāhm lehtakahm zenahm.

Kantoris: leelā Zehkaba-eelā preti birščas namam.

Langdale's superfossati

ir dabujami un apstieleshanas nem preti pee

Goldschmidta un beedra,
general-agenta preeksh Skreevijas,

kantohris Pils- un Kihtru-eelas stuhi Nr. 1.

Superfossatu un kaulu-mehslus

is tāhs fabrikas no

Thomas Farmer un beedra, Londonē,

pedahwa un lehti pahrodo

Helsing un Grimm,

kantohris leelā Smilšu-eelā № 6.

Frischas sehflas

no falnehm, pukhm, kohleem, truhmeem un sem-
kohpjī angeem pedahwa

H. Gögginger.

Zenu-norahditajus Latweeschu walodā par welti
dabujami un teek bes mātās pectuhtī.

Wisadus buhwkohtus,

tā ari oħsola, oħsħa, klawas un behra leetas-loh-
tus, chweletus un spundetus galus un simfes, wi-
labalas fortis ritemi-lohtus un dedsinamu malihi
pahrodo

Jacob Dombrowsky,

damp. fabgu džirnarou ihpašneels, Rīhgā, blālam
nhdens-skunsei.

Tabaks

zigarus, 100 gabalus par 1 r. f., papirofus, 100 gab
par 30 L f., tabaku, 1 mahrzinu par 24 L f., is
tāhs fabrikas

G. Krafft, Pehterburgā,

aiwehle tā tabakas-, papirofu- un zigaru-magashne no

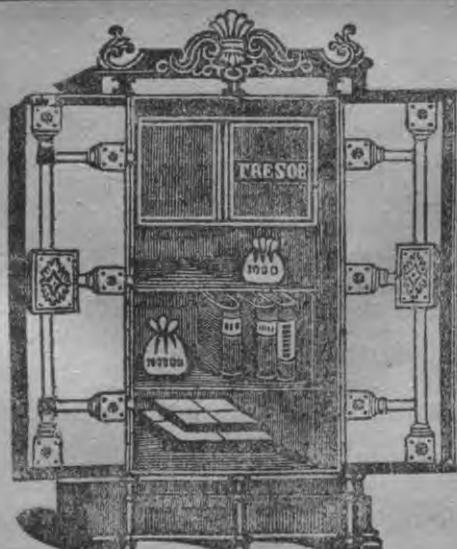
Th. Steiner,

Pehterburgas Ahr-Rīhgā, leelā Welfandera-eelā
№ 28, pee „Selja ehrgli”.

Wifadu fortis krāhnes-pohdus un malnu gipfī
preeksh abholianu laukiem pahrodo pa lehti zenu

A. C. Helm,

Dohmas bāniz-plāzi № 5.

Maudas-flapji

teek is krāhjuma pahroohti un is pastieleshanas pect-
uhtī no

Tiemer un beedr.,

Rīhgā, leelā Smilšu-eelā № 27.

Linn- un pakulu-dsijas
wifds numurds teek pahrodoi.

B. Eugen Schnakenburga

kantohri Rīhgā,
leelā Pils-eelā № 1, preti birščas namam.

I. Izwilums is ta no Rīgas hipoteku = beedribas direzījas nolista gada=rehkina par ūnahm
darischanahm 1874. gadā.

I. № 1873. gada bij ne=ispilditas palikušas deht aisdohschanas	30 luhgschanas.
1874. gadā tika pāvisam eesneegtas deht aisdohschanas	427 "
<hr/>	
No ūnahm tika atraiditas	6 luhgschanas,
Labā prahā atpakaļ nemitas	35 "
Baur aisdohschana išpilditas	379 "
	<hr/>
	457 luhgschanas.
	420 "

Tad nu irr ne=ispilditas palikušas Dezembera beigās 1874. g. . . . . 37 luhgschanas.

II. 31. Dezemberi 1873. g. bij islaistas (kauschu-rohlas:)	
9835 kihlu-grahmatas (Pfandbriefe) tai wehrtibā no	2,846,600 rubl. — lap. fudr.
1874. gadā no jauna islaistas:	
343 kihlu-gr. Litt. A, issatrā 1,000 rubl. leela, tai wehrt. no 343,000 r. f.	
898 " " B, 500 " " " 449,000	
1,183 " " C, 100 " " " 118,300 "	
Kohpā 2,424 kihlu-grahmatas tai wehrtibā no	910,300 " — " "
	<hr/>
Deht aisdewuma atmalkschanas, vai nu pa dākai jeb pāvisam, tika isnižinata:	3,756,900 rubl. — lap. fudr.

2 kihlu-gr. Litt. A, issatrā 1,000 rubl. leela, tai wehrtē no 2,000 rubl. f.

11 " " B, 500 " " " 5,500
65 " " C, 100 " " " 6,500 "

Kohpā 78 kihlu-grahmatas tai wehrtibā no . . . . .

14,000 " — " "

Tā tad nu wīsu Dezembera beigās 1874. gadā kauschu-rohlas buhdamu (in Cours befindlich) kihlu-grahmatu skaitlis ir 12,181 tai wehrtibā no . . . . .

3,742,900 " — " "

Par ūnahm islaistahm kihlu-grahmatahm irr beedribas aiskihlaschana 1156 mahjas (gruntes) nolikas tai wehrtiba no 8,751,991 rubl. fudr.

III. Beedribas drohshibas kapitals (Reservesfonds) Dezembr. beigās 1873. g. bija leels	67,648 rubl. 84 lap. fudr.
Zaur eemalkschana 1874. gadā nahza kākt	18,206 "
Pelna pēc beedribas darischanu weschanas 1874. g.	20,070 " 54 " "
Tā tad nu beedribas reserwa-kapitals bij Dezembera beigās 1874. g.	105,925 rubl. 38 lap. fudr.

IV. Masinaschanas-kapitals (Tilgungsfond) istaifija Dezembera beigās 1873. gadā	69,681 rubl. 59 lap. fudr.
1874. g. nahza kākt zaur eemalkschana	36,046 "
Rentes	4,339 " 22 " "
Kohpā	110,066 rubl. 81 lap. fudr.

Masinaschanas-kapitala daļas par atmalsateem un isnižinateem kihlu grahmatu aisdewumeem tika aismalkatas ar . . . . .

410 " 27 " "

Tā tad masinaschanas-kapitals bij Dezembera beigās 1874. g. . . . .

109,656 rubl. 54 lap. fudr.

V. Genemschanas preeksch beedribas waldischanas istaifija:	
Weenreisgas eemalkschanas	4,551 rubl. 50 lap. fudr.
Gadsfahrtigas eemalkschanas	18,150 " 75 " "
Malkschanas preeksch kihlu-grahmatu isgatawoschanas	2,396 " 45 " "
Pelna zaur intressehm	8,344 " 35 " "
Strahpes- (pagarinaschanas) intreses	4,910 " 86 " "
Daschadas eenemschanas	1,638 " 95 " "
Kohpā	39,992 rubl. 86 lap. fudr.

Izdohschanas preeksch beedribas waldischanas istaifija:

Ismalkatas lohnes	15,777 rubl. 88 lap. f.
Kanzelejas-waijadsibas	261 " 91 "
Ihres-nauda un apkurinaschana	677 " 50 "
Preeksch braukschana 1874. g.	589 " 77 "
Gildes nodohschanas	611 " 36 "
Daschadas izdohschanas, provisiones, par gassi, pastā-nauda ic.	524 " 62 "
Izpludinaschanas un malkas par drukaschana	1,052 " 28 "
Atmalkati kostes-aisdewumi	22 " 50 "
Wairak-izdohschanas pēc mahjas vahrwaldischanas	210 " 50 "
Starpiba pēc ingrofereeschanas malkas eemalkschanas	52 " 60 "
Kustamas mantas (Mobilier) wehrtibas sudums	141 " 40 "

19,922 " 32 " "

Tad nu isnahk 1874. g. par beedribas-darischanu weschanas pelna no . . . . .

20,070 rubl. 54 lap. fudr.

2. Pelnas un paspehleschanas-rehkins.

Debet.

Kredit.

1874. Dezbr. 31.	Debet:	Rubl. R.	1874. Dezbr. 31.	Credit:	Rubl. R.
	Gerickechanas-isdohschanas: Mobilara wehrtibas sudums	141 40		Isdohschanas pee beedribas darischanas we- schanas	rbf. sap.
	Mahjas pahrwaldischana:			Pebz bruto-bilanzes	4,438 18
	Pebz bruto-bilanzes	210 15		Gildes-nodohschanas par	
	Drohschibas-kapitals (Reservefonds):			1875. gadda	707 25
	Pelnas pee beedribas darischanas we- schanas	20,070 54		Get nobst: Neismalkatas lohnes 375 —	
					332 25
				Genemschanas wairak	4,770 43
				Intreschn-rehkins: Pebz bruto-bilanzes	5,827 7
				Kuponi pee wehrtes-papihreem	2,488 86
				Kuponi pee kihlu-grahmatahm	28 42
				Genemschanas wairak	8,344 35
				Kihlu-grahmatn pagatawochanas isdohschana- nas	rbf. sap.
				Pebz bruto-bilanzes	2,209 40
				1,247 blanletes 15 sap. gab. 187 5	
				Genemschanas wairak	2,396 45
				Strahpes intreses: Pebz bruto-bilanzes	3,155 46
				Ne-eemalkatas strahpess-int- ereses	1,755 40
				Genemschanas wairak	4,910 86
					20,422 9

3. Bilanze 31. Dezemberi 1874. g.

Debitori:	Rubl. R.	Kreditori:	Rubl. R.
Gerickechanas isdohschanas rehkins: Kustamas mantibas un zitu leetu wehrtiba	2,686 61	Nihzinafchanas isdohschanas rehkins (Mortifications- osten):	
Kihlu-grahmatu pahrdoehschana: Par pirkahm kihlu-grahmatahm	2,915 —	Gelschä stahwedami nihzinafchanas-isdohschanas aisderumi	2735
Wehrtes papihri: Beedribas ihpaschumä stahwedami daschadi wehr- tes - papihri	223,215 53	Islaistas kihlu-grahmata: Par statigadaham kihlu-grahmatahm	3,742,900 —
Beedribas nelustama manta: Mantas wehrtiba	39,326 70	Kihlu-grahmatu rentes: Gelschä stahwedamas kihlu-grahmatu rentes . .	120,623 25
Nekustamas mantibas rehkins (Immobilien): Aisikhlatu nelustamu mantibu kihlu-grahmata parads	3,742,900 —	Mafinashanas-kapitals (Tilgungsfonds): Schis kapitals ir leels no	109,656 54
Weenreisigu eemalkaschani rehkins: Paradä stahwedamas weenreisigas eemalkaschanas	905 50	Beedribas waldischanas isdohschanas rehkins: Ne-eemalkatas lohnes	375 —
Gadsfahrtign eemalkaschani rehkins: Paradä stahwedamas gadsfahrtigas eemalka- schanas	49,820 21	Drohschibas-kapitals (Reservefonds): Schis kapitals istaifa pebz broto- bilanses	85,854 r. 84 f.
Daschadas eenahlschanas: Ne-eemalkatas prasschanas	885 62	Staidras pelnas par 1874. g. 20,070 " 54 "	105,925 38
Ohra sawstarpiiga kredit-beedriba: Beedribas paradu-prasschanas	5,501 25		
Paradu norakstischanas isdohschanas us nelustamahm mantahm (Ingrossionskosten): Ne-eemalkatus ingrosazijas-isdohschanas	320 94		
Kafes rehkins: Kafes pastahweschana	5,863 18		
Pahrwaldischanas isdohschana: Gildes nodohschana par 1875. gadu	707 25		
Rentes: Tahs pee wehrtspapihreem nahtbuhdamas in- tresses	2,488 r. 86 f.		
Kihlu-grahmata pahrdoehschana	28 " 42 "		
Kihlu-grahmatu sagatawochanas isdohschanas: Satawas kihlu-grahmatu blanletes	187 5		
Strahpes intresses: Ne-eemalkatas strahpess-intresses	1,755 40		
	4,079,507 52		

4. Pahrluhku-komisijas apspreedums.

Pahrluhku-komisija ir beedribas darischanas par vagabjušču gadu diži reisti pahrraudījusi, — pirma pahrraudīschana bij 23. August 1874. g., un ohtra 18. Februāri 1875. g. Visas grahmatas bij lahtigi westas, kādētēs farakstīta kohpā ar tāsēs-grahmatu, dokumentes, wehrtes-papīri, kā arī tāsēs-nauda faktita kohpā ar grahmatahm, un iš aktehm bij redzams, ka viņas beedribas darischanas bij westas pehz beedribas likumeem.

Pahrluhko-komisijas mārķā:

Preefchneeks: **C. Wolmerange.**

Sastahidjums pehz aktehm,

Ias išrahda, kas vee nekustamu mantibu nowehrteschanas — pehz §§ 40 līdz 46 beedribas likumos — aprehēkina un wehrā jaleek i būhwes-wehrtiba, uguns-apdrohshinashanas wehrtiba, grunts-gabala wehrtiba, vispārīga eenahfschana (Brutto-Revenūte), slaidra eenahfschana, kapitala aprehēkinafchana, pehz eenahfschanahm, kredites-wehrtiba).

Pilsehtas data.	Namu (grunts-ga- balu) skaiti.	Būhwes wehrtiba.	Uguns-ap- drohshinashan- as wehrtiba.	Grunts- gabals.	Vispārīga ee- nahfschana.	Slaidra ee- nahfschana.	Wehrtiba pehz ee- nahfschana.	Kredites wehrtiba.	Aisdewums.	Procentes pehz kredites- wehrtibas.
Gelsch Rīga	31	455,378	436,004	203,668	48,785	41,575	623,625	641,335	296,300	46,21
Behterb. Ahr-Rīga . . .	307	2,544,736	2,481,848	348,483	265,006	194,219	2,913,585	2,729,015	1,181,400	43,29
Mazklawas Ahr-Rīga . .	557	2,802,826	2,701,254	502,324	346,065	252,069	3,781,035	3,543,092	1,498,300	42,29
Jelgawas Ahr-Rīga . .	197	987,198	979,237	198,675	89,215	79,915	1,198,725	1,192,299	498,700	41,93
Rīgas pil. aprīnki . . .	64	284,778	282,975	364,598	49,695	42,875	643,125	646,250	268,200	41,51
Kohpā	1,156	7,074,916	6,881,318	1,617,748	798,766	610,653	9,159,795	8,751,991	3,742,700	

No teem aiskihlateem 1156 nameeni (grunts-gabaleem) irr 39 gluschi no muhra, 8 pa datai no kohpā, pa datai no muhra un 1,109 no kohpā. Vee 11 semes-grunts-gabaleem, kuri Rīgas pilsehtas aprīnki stāhw, nāvē tāhs ehlas aprehēkina ušnemtas pehz beedribas-likumu 44 §.

Visu namu (grunts-gabalu) slaidra eenahfschana, zaurē tāhs kihlu-grahmatas rentes līdz ar mašīnasfchanas-naudu (7% no 3,742,900 fudr. rubl. = 262,003 fudr. rubl.) teik apdrohshinatas, istaifa 610,653 fudr. rubl., jeb 6,98% no kredit-wehrtibas un 16,32% no kihlu-grahmatu sumas.

Tee kihlam nolisti nami ir pret uguns-slābdi par 6,881,318 fudr. rubl. vee daschadahm šejenes un zitureenes asekurāns-beedribahm apdrohshinati. Tad nu aisdewumu suma istaifa 54,90% no apdrohshinashanas summas.

Tā wehrtiba par 1 namu (granti) istaifa zaurē zaurim rehkinajot 7,571 fudr. rubl.; aisdewuma leelums zaurē zaurim rehkinajot, istaifa 3,238 fudr. rubl., jeb 42,77% no wehrtibas.

Vee 298 nameem (gruntehm) zaurē semes-apstrahdaschani istaifa 43,052 rubl. fudr.

Rīgā, Februāri 1875.

Preefchneeks: **A. Verent.**

Direktori: **G. Kaull, C. Frederking, W. Piminow, N. J. Hafferberg.**

H. Poenigkau, sindiūs un sekretēhrs.

Peelikums pee Mahjas weesa № 9, 1. Merz 1875.

Zaur tumſibū pee gaismas.

(Statees № 2.)

Zahnim nemas gruhti nebij tahdu zilweku atraſt, kura manas-tahriba deesgan leela bij, fawu firds-apſinu apklusinah. Jaw ohtrā deenā wiſch ar kahdu kapteini Enderfonu pili pahrnahza, kas nemas tam preti nebij, tafs peezſint mahrzinas un to, ko par jauno wehrgu dabuhs, few peefawinah. Ihſos wahrdos tika wiſe notaſihts un falihgts. Graß uſdewa Arturu par tafs nupat nomiruſchas atraitnes Schmittenes dehlu, un to par palaidni noſauza, kas ne uſ kahdu wiſhi wairs ne-eſoht labojamis.

„Wiſs labi,” kapteins weenaldſigi atbildeja. „Manis dehlai wiſch ir kas buhdams, — es til to wedu uſ Pensilvaniju Seemelu-Amerikā. Tur man ſtarp teem ſtahditajeem ir dauds paſiſtami, un tadehl jau gan par to ta gahdaſchu, fa tas puika ne Juhs, zeenigs leelſkungs, ned mani wairs apgruhtinahs. Bet tafs peezſint mahrzinas tuhlit riſtigi ja-aifmakſa.”

Graß peegahja pee kahda ſlapja, atſlehdja, iſnehma weenu pažinu banknoſchu^{*)}) un uſmeta uſ galdu.

„Te wiſas ir,” — wiſch fazija, — „un wehl ſintu mahrzinas Jums apſohlu, kad man ſinu dghſeet, fa to neleeti labā un drohſchā weetā eſat nodewuſchi.”

Pajmeedamees kapteins to naudu kabata eebahſa.

„Ja, ſinu Juhs dabuſeet, zeenigs leelſkungs,” wiſch fazija. „Bet kure es fawu wedamo ſanemſchu?”

„Te! Bet tagad wehl ne! Kad tumiſch buhs.”

„Gluſchi labi. Nakti pulkſten diwpaſdmitos es ar fawu matroſi atnabuſchu.”

Wiſs bij notaſihts, un graſa nodohma beſ kaut kahdeem kawekteem it jaufi peepildijahs. Nakti diwpaſdmitos, kad pili wiſi klufi un mihegi ſnauda — ſinamis, til tee laundaritajj ar fawu upuri ne — kapteins Enderfons fawu prezi, prohti Arturu, ſanehma. Par deenu wiſch tapa kuga apafſchejā ruhmē paglabahts. Drihs zela-wehſchā puhta un aiſweda atkal to nelaimigo ſehnu no jawas tehwijas tahtu uſ ſwefchu paſaules datu.

Kad kugis jaw uſ plafchu juhru atraſahs, fur wairs nekahdas breeſmas par atraſhamu nebij jabihſtahs, tad Arturs tika iſ tafs tumſchas kuga ruhmes iſwests un fa kuga-puika apgehrbts un ziteem kuga laudim peedalihts. Gan daschu reiſi wiſch no teem rupjeem, nemihligeem matroſcheem gruhteenus un ſteenus dabuja, bet kapteins ar to mihegi un draudſigi apgaſhahs un no wiſahm leelakahm nizinaſchanahm paſargaja. Wina nodohms bij, to puiku zil ween eefpehjams, ſpirgtu un weſelu uſ wehrgu tirgu nowest, lai labu augstu zenu par to waretu praſiht. Arturs, kas tahdu rehkinumu ne muhſham newareja eedohmatees, til ſtipri tam peekehrahſ, fa kahdu deenu eedrohſchinajahs wina kajte ee-eet, no ta apſchehloſchanohſ un lihdiſzeetibas iſluhgdamées. Kapteins Enderfons mihegi klausijahs, kamehr Arturs tam wiſu fawu nelaimes-gahjumu iſtahſtija.

„Wiſs labi, mans mihlais, kad ta ir taiñiba,” wiſch fazija. „Tikko atkal Anglijā pahrnahkſchu, tad tuhlit to iſmellefchu, un ja to par taiñibu atraſiſchu, tad jaw gan par

tewi gahdaſchu. Scho brihdi wehl tew jaſalek meerā ar to, kahdu laiku Amerikā pawadiht.”

„Bet ko es tur darifchu?” Arturs proſija. „Es jaw eſmu gluſchi ſwefchu tai ſemē?”

„Es par to gahdaſchu, fa tu few labu fargu un mihegi draugu atraſiſi,” kapteins atteiza. „Nebihſtees nemas. Wiſs buhs labi, kad til tu gohdigſ un prahligſ buhs. Wehlak, fa faziju — nu to jaw redſeſim. Kad til tew wareſchu valihdeſht, tad wiſ nekawefchohs to galā west. Bet til tagad til paleez pee tam, kas naſ wairs ſitadi pahrtaiſams.”

Kapteins til meerigi un mihegi uſ wiſu runaja, fa Arturs it ſtipri wiſa wahrdeem ſahza tizeht un pa ſaldam ze-ribas ſapnim padewahs, no kura drihs, it drihs tila atkal iſ-trauzehts. Pee Pensilvanijas krafteem, Filadelfijas oħstā cebran-joht, kapteins Arturu ſauza, lai uſ ſemi lihds naħku, fur wiſch to fawa naħkama drauga un ſarga roħkās nodohſchoht. Arturs tam labprahligi paſlauiſija. Kad kahdu laizinu par viſ-ſeħta eelahm bij gahjuſchi, tad Enderfons to kahdā weefu-namā eeweda, kura patlaban kahdi deſmit wiħri dferdami ſeħ-deja. Enderfons kahdu brihtinu uſ teem luħkojees peepeschi eefauzahs:

„Aħ, tur ſehſch tas wiħrs, ko es mekleju! Bagaidi kahdu druzjinu tēpat, mans dehls. Es ar wiſu runaſchu, lai wiſch tewi pee ſewiſ ſeenem un tehwifſkigu miheleſtiu tew parahda. Apfahdees tēpat — ta! Es tuhlit buhschu atpafat.”

Arturs tilai labu ween no kapteina Enderfona dohmadams apfahdeahs uſ krehſlu un gaidija pažeeti, kad tas atpafat naħħſchoht. Kapteins peegahja pee kahda leela pleziga wiħra, kas ohtrā fakti ſee galda ſehbedams pudefi wiħna djeħra, un tam roħku uſ pleza uſlika. Tas apgreesabs um raħdija fawu bruhnu ſeju, no kura gan drihsak zits kas, neka miheleſtiu un leħnprahiba bij redsama. Beesa, gaifħarfaka bahra wina luhpas un ſchohdu aphemnoja un wiſa ažiſ apakſch lee-lahm uſazim it tumiſchi raudſijahs. Wiſch bij geħrbees, taħ-das drehbés, kahdas ſtahditaji meħd's walkaht, prohti, plati biftas, ſtriħpainiſ ſokkwilnas ſwahrklos ar plati matu ſepuri uſ galwas.

„Ah, Enderfon, Juhs ari te!” wiſch ar doħbiu balsi ruħza. „Woj Juhs prekſiħ maniſ ari ko atwedat? Ko?”

„Neko daudi ſchoreijs, Drumunta fungs,” kapteins atbildeja, — til kahdu maſuminu, ko Juhs uſ ſaueem ſtahdijumeem warat bruhkeht. Apluhkojat to puiku tur pee durwim! Es waru jums to par puſliħdi leħtu zenn atdoht.”

„Smalks, wahſch augums,” Drumunts, tas ſtahditajj fazija, kad Arturu bij apluhkojis, ta fa meeñnekk kahdu lobju apluhko, to pehz wiſa galas nowehrtedams. „Naiv nekahda teizama preze, Enderfon! Birmejōs gaddos maſ labuma, — mafsa til baribu un neko ne-eeneſ.”

„Nu, naħks laiks, kad wiſch dereħs,” kapteins atbildeja. „Lai wiſch gan taħħes wahſch iſskatahs, tomeħr wiſam ir ſtipras dħiħlaſ un zeeti kauli. Turklaht, — meħs jaw wa-ran fawu libgumi uſ waitak gadeem notaſiht.”

„Sinamis, wiſu maſak uſ deſmit,” ſtahditajj fazija, „ſitadi man nekahda labuma no wiſa naiv.”

„Nu fa tad,” kapteins fazija. „Juhs jaw gan ſinafeet toħs deſmit gadus wehl pa-ildiſnaht, warbuht diwkaħtig. Man wiſs weens! Es jau pehz wiſa wair ſeprasiſchu, un wiſa

*) Bannotes, naudas iſħmej jeb xapiha nauda.

peederigi wiži ir nomiruſchi, — wiſch ir parifam weena ſwabada preze."

"Hm, tad tas war eet," ſtahditajs ruža. "Iſterdeſmit mahrzinas dohſchu."

"Simtu! Atlaſchanas tur nekahdas naw," kapeins apſtiprinadams teija. "Kad Juhs winu negribat, tad Willa kungs to panems ar preeku."

"Juhs eſat breeſmigi iħi nozirtuſchi!" Drumunts ar fawu dohbiu balfi fazija. "Waj tas Juħfu pehdejs wahrds?"

"Pehdejs!"

"Nu tad — lihkop! Man jaluhko, ka es ta kapitala auglu waru eedſiht," Drumunts fazija. "No eefahluma wiſch gan drufzin jaſataupa. Wehlak, — nu, tas eenahks!"

"Juhs warat to tuhlit fanent, Drumunt," kapeins fazija. "Taſ puika fcheet, ka wiſch ka weefis Jums lihds eeſchoht.

"Nu, Juhs jau gan finafeet to iħstu djihiwokli tam eerahdiht."

"Ja, wehrgu zeemā, kur wiſch peeder," Drumunts fazija pee ſewiſ ſmeedamees un willa kahdu netiħru ahħas-maku if fawas ħwahrku tabatas. "Laime, ka man nauda flakt, ko paſlaban par kahdu laħdinu tabakas eenehmu. Te Juħsu fumtu mahrzinas."

"Un te atkal wiha riktiġi israfisti papihei," kapeins atbildeja, kas tohs jaw preefchlaikus gatawus tureja. "Tagad pee puikas! Usrunajat to miħligi, ka wiſch ne-iſtruħtahs, lihds kamieħr to droħschi fawos ſtahdijumos dabujat."

"Saprohtu gan, — ne-eſmu waifs wakareis," ſtahditajs atbildeja un zehlaħs ſmagi no fawa fehdeka. Kapeins pee-weda to pee Artura.

"Taſ ir Drumunta kungs, kas tewi faww namā grib uſ-nemt," wiſch tam fazija. "Eſi arweenu goħdigs un pateižiġs wiha labdarischanah, lihds tu atkal finu no maniſ dabuſi."

"Ja, es gribu to dariħt," Arturs atteiza fawu nahkamu waldnekk bailegi uſſkatidams. "Ja, finams, es gribu paſlauſiġs un goħdigs buht."

"Taſ man buhs preeks," ſtahditajs ruža ar fawu zeetu balfi, kurai wiſch par weli raudsija miħligu flanu preefchleit un kehra Arturu pee roħkos. "Nahz," wiſch fazija tablač, "mani ſirgi preefch rateem aishuhgti jaw ſtaħw pee durwim." Arturs ne-uſtriħtajhs pretotees, jebiċju wiſch no ta leela, refna wiħra biħjabs, kas nemas tik miħligi ne-iſſkatijahs. Wiſch atwadijahs no kapeina, kas wiħam wehl kahdu apmeerina-fchanas wahrdus auſi eetsħuksteja un tad it pazeetigi laħwahs no Drumunta uſ eelu westees. Beegli rati ar diwi ſirgeem preefchha, tohs fagaiddija. Kutscheris, kas uſ buka fehdeja, brihnodamees uſ fawa funga luħlojħas, kad tas ar to ſweſhu puiku ratħos eekahpa.

"Weeſis, Sambo," ſtahditajs teiže faww kutscherim ar azim mirkħekkinadams, kureħħi nekahds zits, ka wiha ſtahdijumu wirf-usraugs bij, un Sambo to mirkħekkinafchanu fapprata, jo wiſch palohzija galwu un fawilka fawu platu muti uſ fle-penu ſmeeschħanohs.

Drumunts eezechla Arturu ratħos un pats apfehdahs tam blaħam.

"Proħjam!" wiſch fauza, — un aħtree ſtipri ſirgi pilneem riksheem zaur Filadelfijs eelahi iſſtreħja. Tikad uſ klija platscha bija tikufi, tad peectureja un ar meħreneem riksheem brauza.

Beħz kahda feſħu lihds ſeptinu ſtundu brauſchanas, kura tik weenu weenigu reiſi zaur iħsu atpuħſchanohs tika aifslaweta,

tee aifneedosa wehl preefch faules no-eefchanas Drumunta ſtahdijumu.

"Tur meħs buħsim mahjā," Drumunts fazija ar pirkstu uſ kahdu leelu, gresnu nammu raħbidams, aif kura drufzin atstatus leels pulks maſu, ſemu buħdinu, un atkal taħlač gaxi jumti, par dakar ar aqgħistem fl-kurteem, bij redsam, kuri kà prezef-ſchuhni un fabrik iſsilahs. Taħħas apgabals, kahdas pahri wer-ħies apkahet, bij pilns un pilns preebuhweħts un no beesa me-ſha wiſapkahrt aproħbeſħoħts.

"Te waijaga jaunki djiħwei buht," Arturs fazija to ſtahdijumu un wižu apgabalu apluħkodams, kas no-eedams faules spihdum kà selta leeħmās laistiħahs.

"Nu, es zeru, ka tew te ari labi ilgi patiks," Drumunts atbildeja, kas pa wižu to gazu brauzeen tilik maſ wahrdus ar Arturu bij runajis. "Tagad, kur meħs driħs pee weetas buħsim, waifs ilgi kumedinu neſpeħlesim," wiſch taħlač fazija. "Tu dohma, ka tu nahz pee maniſ weesoħt, bet ta ir mal-diſħanahs, kas man tew tagad jaisskladro. Tu eſi mans weħrgs. Es eſmu tewi uſ desmit gadeem no kapeina Enderħona no-piżiż, un tu dariji labi, kad tu pazeetigi faww lilktenim pa-dohħees. Kad ne, — nu, uſluħko to wiħru, kas tur preefchha uſ buka feħs, tas turpmal taws wirf-usraugs buhs.

Sambo, grees āplakart un parahdi fħim puikam fa vu waigu!"

Usraugs paſlaūtja un wiha waigs til dauds zeetibas, breef-mibas, neſħeħlibas un bahrdibas rahdija, ka Arturam to uſ-ſkatoħt auktas fħausħħalas pahri kauleem fħrejha.

"Taſ newar buht! Taſ newar buht!" wiſch drebedams iſſauza. "Taſ newar buht! Es weħrgs? Es, lorda An-nentahla deħls, uſ desmit gadeem weħrgu kalpoſħħana pahroħħts? Taſ newar buht!"

"War buht woj newar buht, tas nu ir ta! Un ka tas ta ir, to driħs ar roħku grahbsti, wižu wairak kad tu gri-beſi buht preeñeeks," ſtahditajs ar breeſmigu balfi fazija. "Beenu mahzibu un padohmu es tew tagad doħdu: nekad tu to ne-eedohmajes, zaur behgħchanu glahbtees. Tu tilki faktars un wai! — ta wižu breeſmigħa strahye tad tew buhs jazzeſħ. Waj tas ta ir, Sambo?"

"Ta tas ir, kungs, taħħas behglis teek lihds nahwei kults!" wirf-usraugs atbildeja ar weleſħkligu ſmeeschħanu. "Ta nebuħtu pirma reisa, kad ta noteek."

Beħz maſ azumirkleem rati preefch ſtahditaja mahjas durwim apstahjahs un pahri weħrgu pеeſteidsahs, fawu fungu if-rateem iſzelt. Arturs, kas tagad atkal parifam bij fatreelix, neſinaja ko dariħt, ko ne un palika kà apstulboħts feħdoħt.

"Nu, waj nu weenreis iſkahpsi?" ta Sambo ar bahrgu balfi tam uſblahwa. "Jeb man tew buhs japalihds?"

Arturs wehl arweenu kà bes famanas fehdeja, kad uſ reiſ preefchha usrauga paħtaga wiħam gar ausin noschwinksteja; fahpigħi eekleġġdamees wiſch no rateem iſweħħlaħs. Uſ usrauga doħto fihmi diwi melnee, neħixer, to tuhlit fakampa un uſ kahdu ne leelu no apaleem kohleem buħvetu buħdu aifwilka meħdidami to tur eekħha eegħiħda. Durwix aifweħħrahs un Arturs tumfiba atradahs, ja — pateeffi, tumfiba pahri wiħu un eekħha wiha! Tumfchi waħidedams wiſch uſ ſemi patridams faplaka un qibboni tam uſ kahdu laiku famanu at-neħħma. Wiſch biji, ka raħdijahs, weena breeſmiga un neſħeħliga funga weħrgs, — nodoħħts un pahroħħts. Nu wiſch biji fawa lilktena wižu d'stakko laħveenu fafneedis, wiħna ta-

gadeis un nahlofchais laiks bija wiſu beesakā tumſibā eetnees. Bet kād jel wiſch us tam buhtu dohmajis, tas nelaimigais! kā pehz wiſu tumſchakas nakti arveenu nahk jauka rihta-blahjma.

Kad Arturs wehl buhtu ſchaubijees, waj wiſch pateesi wehr-dibā pahrohts, tad tomehr nahlofch rihts winam to it ſkaidri buhtu rahdijis. Jaw preefch faules uſlehlſchanas uſraugs to no meega rahwa un pawehleja winam tāhs drehbes apgehrbt, kahdas wiſem wehrgeem tika dohtas, un tad to pee ſawa nelaimes-beedru pulka peereda, kas, kā tas katru rihtu notila, pee darba tika diſhts. Bes kahdas ſchelastibas Arturs tika teem ziteem peeflaitihts, un us uſrauga, jeb riktigaki ſaloht diſneja pahtagaſ pkuſchkinachanu, wiſs pulks tuhlit fahza ſuſtees un aſdewahs us kahdu turpat tuwumā buhdamu darba-weetu, kur kohki bij jazehrt un par latehm un balkeem jaſagatawo. Arturs neprata ne neeka no tahda darba, tomehr tam bij zirwiſ rohka janem un tāpat kā wiſem ziteem, ar ſweeđreem ſawā waigā jaſtrahda. Sinams, wina ſpehks drihs ſafchuka; bet winam gauschi wiſlahs, kad wiſch ſawas ju-nibas deht lihdszeetibū pee uſrangeem zereja atrast. Wiſch nedrihſteja wiſ atpuhſtees, kad peekuſuſchus rohkas us ſemi noſlihka, jo tad tuhlit uſrauga pahtaga aſinainas ſtrihpas us winaa muſguru uſſihejia. Winam bij jaſtrahda, kā ſaloht ar beidsameem ſpehkeem.

Up puſdeenas laiku tika atvehletas pahri ſtundas preefch atpuhſchanahs un pa-ehſchanas. Kad atkal uſraugu balfis tohs pee gruhta darba ſauza. Kad jaw faule aif tahtem meſcheem bija nolaiduſehs, tad tilai wiſs pulks tika us ſawahm buhdahm atpatal diſhts, kuras atradahs us kaijia, wiſ apkahrt no augtas fehtas eeflehgtä platzha. Kad wiſi bij zaur war-teeem tur eelſchā fadiſhti, tad ilweens dabuja ſawu wahju ba-ribas datu. Tee ſtipree fehtas wahrti tika zeeti aiflehgati.

Arturs, kas wiſu deenu til breeſmigi bij nomohzihts un ari deesgan ſiteenus panefis, jutahs gauschi iſſalzis un tadeht to maiſ*) eefahla ehſt, ko tam kahdā blohdā kā ſunim preefchā noſweeda. Kamehr wiſch wehl to negahrdo baribu ehda, te pepeſchi atſkaneja ahrpuſu fehtas breeſmiga reeſhana un laukſhana.

„Kas tas?“ wiſch ſawam tuvakajam nahburgam iſbih-jees prafija.

„Waj tad tu nedſirdi?“ tas atbildeja. „Tee ir tee leelee aſins-ſuni, kas katru nakti teek walā laiſti, wehrgeem behgſchanu aifkaweh. Waj tam nelaimigam, kas eedrohſchinatohs pah ſehtu kahpt! Tee ſwehri to azumirkli gabalu-gabalds ſaplehtu.“

Arturs nodrebinajahs to klausotees, un kad wiſch ari kahdu reiſi us tam buhtu gribejis dohmaht, zaur behgſchanu no ſawas gruhtas wehrgoſchanas atſwabinatees, tad tomehr tagad no tahdahm dohmahm us muhſchu bij ja-ahſakhs.

Tas jaunais nehgeris, kas winam to ſinu par teem ſuneem bij dewis, parahdijs ari zitadi ſawu draudſibu un mihleſtibū pret winu. Wiſch eeluhdsa Arturu pee fewis ſawā buhdā pa nakti pahrguleht, tam labaku gulu-weetu peefohlidams, ko Arturs ari ar pateizibū peenehma. Tahda mihliga nehgera labprahiba winu tatschu kaut zik atkal eepreezinaja.

Oħra rihtā agri atkal darbs eefahlaſ, tapat kā pagah-juičħā deenā; un tā tas għaż-żejt deenu pehz deenas, til ſweh-deenā ne, ko tee nabagi wehrgi preefch fewis wareja iſleetaht, bet tee til nedrihſteja no ta ar augsto fehtu eeflehgtä pla-

tħha iſeet. Ta nu bij behdigia, mohku-piſna un poħsta diſhwosħħana, kurā nelaimigais Arturs tagad diſħwoja, un daud's reiſes wiſch nahwi kā atſwabinataju gaidija, bet ta nenahza. Turpreti Deewi's winam tahdu eepreezinataju un atſpirdiſtataju fuhtija, kahdu wiſch fħini ſawā kalpoſħħanā nebix nedu gaidijis.

Kad wiſch kahdu ſwehdeenu peekuſis un noguris wiſu diſtakā ſlumibā ſawas buhdinas durwju preefchā ſehdeja un galwu us rohlaħm atſpeediſ ūtħokta asaras raudaja, tad pee-peſchi kahda roħla tam lehni us pleza ſita un kahda lihdszeetiga balfs to tā uſrunaja: „Neraudi mans deħls! Gan tas ſcheliligais un mihligais debefu Tehw's ari par tewi kahdā deenā apſchelħoſees un tohs behdu mahkutus, kas tagad wehl tawu galwu feds, iſſlibdinahs un aifſihs!“

Arturs pažebla ſawas aqis un eeraudsija kahdu pee 60 ga-deem wezu feeweeti ſawā preefchā ſtahwam, kas ar ſirſnigu laipnibu un lihdsdalibū us winu luħkojabs. Wiſch to paſma. Ta bij weza laba Bette, kā ta no wiſem wehrgeem tika ſaufta. Wina bij tāpat balta, kā wiſch pats, weena goħdiga taifna un mahzita ſewiſħla, kas ari us breeſmigu wiħsi wehr-dibā bija nodoħta. Winas paſħas wiħrs, weens negohdigs, breeſmigu palaidees zilweks, bija pehz wairak lauħibā kohpa nodiħ-voteem gadeem winu par weħredseni ſtahditajam Drumuntam pahrdewiſ. No ta laika bij winai preefch ziteem wehrgeem ehdeens jawahra un ſlimibā tee ja-aplohpj. Wina bij gauschi lehna un mihliga un panef ſawu breeſmigu likteni ar tahdu paſemibū un Deewami padewigu ſirdi, kā wiſi wehrgi to kohti zeenija un miħleja un tā ſaloht, kā us roħlaħm neħ-faja. Jaw ſen wiħra to balto puiku bij redseju ſe un nosħeħ-lojuſe, bet nekad nebix winai iſdeweess ar to ſatiktees un to zif nu eespeħħama apmeerinh u eepreezinah; tadeht kad nu winai tahds waħas briħdis attraħpijabs, wina tuhlit pee ta aifſteidsahs.

(Uſ preefchū wehl.)

S ħeħlabas.

Es lihgħmis ſpeħru kahju
Un ſteidħoħs teħwiſħħa,
Un flattoħoħs to mahju,
Kur mana miħla.

Jaw pretim ſteepu roħlas
Tai, to ſen miħlejjs;
Bet, — manas naħwes moħħas! —
To zits bij aplampis.

Ar Deewu, teħwu esħa,
Ar Deewu, miħla!
Es ſteidħoħs taħħa mesħħa,
Tur raudaħt luuħba.

Tee putnini tur naħza,
Tee ſchelħi klausjaħħ,
Un ſchelħi dseebda tħażza
No manas miħla.

Behriſiſ.

Smeeklu ſtabbi.

Kahds wiħrs us Nihgu braukdams, faka: „Seewix“ waj-fin i ko, es liħoħħoħ ſewi Nihgħa nonentees, bet ſaki, kā buhtu wiſulabati un ūnuklati? Es dohmaju, ja nonemtoħs bilda tā, kahds es iſskataħħ, kad ſwehdeenas riħtox pahtarux turedams dseedu; — ko, waj tā nebuħtu jauki?“ „Ned iwiħrin, kā gan ni,“ atbildeja ſewa, „tad jaw mums ne nakti nebuħtu meera, jo tawa bilda weenumeħr dseebatu.“ R. M.

*) „Maifs“, ko ari noſauz par „Tieku kweſħ-żeem“, ir labiba, kas illalas ſemex aqgħi.

Grandi un seedi.

Kahds wahrds par muhsu teatera johzigo datu.

Par Kursemes Latweeschu teatera israhdiſchanahm, kuras tagad it beesi noteek, efam lihds ſchim tikai ihfus paſinojunnus laſijuschi, ka tur un tur, tas tizis israhdihts, tee derigi puhiſti un padohmi, kuri weenā weetā teateri augſtaki paſehluſchi, now ohtrā weetā tapuſchi deesgan ſinami. Un tak, ja gribam lauschu patiſchanu us teateri mohdinah un paſchu teatera mahkſlu us augſtaku ſtahwokli paſelt, mums katra faru-nafchanahs un apſpeefchana ſchini leetā lohti wehlejama.

Tahs daschadiſgas teatera israhdiſchanas pa pagahjuſcho ſeemaschwetku laiku mani par jaunu wadija pee tahs atſihſchanas, ka ſtarp muhsu johku-lugu lohmahn weena aifweenu ta johziga ir un kad ſchi ir ja-iſmekle, tad ſahkahs daschu reiſ leelqas galwas grohſchanas — kapehz? Tapehz ka ne ik reiſ te muhsu apſinā ſtahjahs ta iħtēna johziga dala preefchā, kura mahkſligi us ſtatures uſwejta, lauschu prahru attihſtidama pažila.

Kursemes teatera draugeem, zeru, nebuhs preti, te kahdu wahrđinu tahtak noſlaufites. Pirmahrt ſtarp muhsu johku-lugu ſpehletajeem atrohdam tahtus ſpehletajus, kas preefch tam rahdahs it kā peedsimuſchi. Schahds akteris paſneids johkus iſ ſawas eelfcheenes, eewehrojis wiſch tohs wina dſihwē peedſihwotus johzigu ſotikumus. Te nu jadohma, ka johzigs teatera ſpehletajis ſcha waj ta zilweka johzigu dabu mahzahs, bet tas ta now wiſ, winam johziga daba eedſimta, ko wiſch jaur eewehrofchani attihſta.

Ohtekahrt ſchahdi johku-lugu ſpehletaji ir teefcham dſimuſchi johku-dſineji, t. i. wini ir johzigi, tik lihds ſchihſ paſaules gaſmu jaw eerauga. Schis jautrigs, ehrmigs un tak ſmuks gihmis, tahs leelas degofchas azis, ta ſchekelmiga ſmeefchanahs un ſohbu rāhdiſchanahs, kura katu, kas to reds un dſird, atkal us ſmeefchanahs paſedina, mums jaw ſlaidri leezina: „Wiſch ir teefcham johzigs!“ Schis dſimis johzigais akteris ir ſinams tas paħrafais paħr ziteem, jo wiſch war ſaziht, ko ween wiſch grib, wiſeem tas iſleekahs johzigi, pat ziteem aktereem us ſtatuwes. Un ja ari tas, kas winam jaſaka, now us to iħsti derigs, leelu gawileſchanu ſtarp ſlaufitajeem ſaziht, tad tomehr to dara wina uſluhloſchanahs ar leelahn azim, wina ne-apničdamo ſohboſchanahs, wina johziga runas-wiħse atkal labi, un lugas farakſtitajis war preezatees, ka kahda wahjiga lohma taħda ſpehletaja roħka naħkuſe.

Tahdu ſpehletaju, kas fewiſ paſchus par johzigeem padara, ir leels pulks us Latweeschu ſtatuwes — — un wini ari manto ſawas patiſchanas.

Starp ſcheem nu ſinams ir taħdi, kas noſuħlahs buht johzigi un kas pehz ſawas ſinachanas aploħko paſchi ſawus johfus rada. Kad johzigaki ſpehletaji now, tad jau ari or ſchah-deem ſpehletajeem japeeeteek; bet ſcheem tad newajaga ſawā johku israhdiſchanā pahrleezigi strahdaht, t. i. par katu leetu, ko tee grib iſrunah, jaw peezi minutes eepreefchus un atkal peezi minutes wehlak ſmeetees un gawiletees.

Kaut katra weetā, kur teateris teek ſpehlehts, ſchi johziga dala tiktū ta pareiſi eewehrota, ka ta us ſtatuwi dailigi uſ-wejta, waretu us lauschu prahru attihſtidama strahdaht.

Neraudas Lihgonis.

Stahſtin i.

Izigs Abramsons, kurch ar naudas aifdohſchanahm par augſtahm prozentehm labas rebes taſſija, aifdewa kahdam an-delmanam, kuxam jaur neapdohmigahm ſpekulazijahm bija at-weenu leels naudas truhkums, 600 rublus us weenu gadu par 50 prozentehm un atnehma, kā wucheri meħds daribt, no aifdohdamahs ſumas jau eepreefchū prozentos, kā ka kohpmannis par 600 rubuteem parahdu welħeli iſraflijs, dabuja tikai 300 rublus. Wucheris ſtabtija preezigi ſawai ſeevai, kahdas wiſch rebes taſſijis. „Tu eſi gatawe muſke,“ ſeeva atbil-deja nizinadama. „Kapehz tu neaifdewe tohs ſeſe ſimte ruble us diwe gade? tad tu nebuhtu neko aifdewuſe, jo peedfmitte prozente no ſeſe ſimtem iſtaſe pa diwe gade ſeſe ſimte, un tu buhte pehz diwe gade ſeſe ſimte ruble gluſchi par welte dabuſſe.“

Kahds adwokats paſaudeja teateri ſawu neħħdaug. Wiſch to pauehſtija paſtipri aplahrt feħded amai publikai ar to peelikum, ka wiſch eſoħt adwokats, kam pehz ſawa amata eſoħt sagti daudſreis pee teesas ja-aifstahw; tadeht peenahkotees tam, kas wina neħħdogu ſadis, to winam atdoht. Kad wiſch gahja aħra un luħħsa ſawus kaiminus pa labo un kreifo roħku, lai nelaujoht wina weetā neweenam zitam apfeħstees. Kad wiſch atkal eenahja, tad abi kaimini bija paſuduſchi, bet uſ wina feħdekk atradahs wina neħħdogs, kura bija papihra ga-balin-ſch eetihts, us kura ſtahweja rafkihs: „Kungs, meħs luħ-dsam pedohſchanu, jo meħs neſinajam, ka Juħs eſat adwokats.“

Miħfa.

No debess walts es lidinajohs,
No augsteem Deewu mahjokleem,
Pee ſemes behrneem miħli ſtahjohs —
Par draudeni pee zilveeem.

Es aifpiħdu tew mirdsedama,
Ka ſpohscha iwaigħne fraħxruma,
Un uſſmaida tew glaimodama, —
Kaut gan no tewiſ taħlumā.

Uſ dſihwes jela es tew naħku
Par patiħlamu beedreni,
Tew laipni roħku ſneegħt es maħku
Un dahlwajohs par wadoni.

Es taras ſahpes remdeht proħtu,
Es ſlaufu taras aſaras, —
Kursch ziġi tew ſidhi meeru doħtu?
Kursch atnemtu tew ſchelħabas?

Kad glušhi iſmisees tu juhti,
Kad dſihwes nastas waħħdina,
Kad likkens tewi ſpaida geuhis:
Tad palihos mana roħzina.

Kaut gan es dauds jaw melojuſe
Teem, kas man zeċċi iſtizahs,
Kaut gan es dauds jaw peewiħluſe,
Tad dauds uſ mani paħaujahs.

Jel negruħd' mani proħm no tewiſ, —
Kam ne-eſmu, tam wairi nekas,
Tas nelaimi tik trahji preefch ſewiſ,
Kas mani glušhi atmetis.

Es paleeku tew paſtahwiga,
Kad wiſi draugi aifstahjabs,
Es buħħsu flakt tew iſtiziga,
Kad tew buħs naħwnej jažiħnaħs. —

Lappas Maħrinſch.

Aħbilvedams redaktehrs Ernst Plates.